

DN
Dagens
Næringsliv

METODERAPPORT

ULIKHET FOR LOVEN

Ulikhet for loven – DNs undersøkelse av politikernes karantenesystem og etterlønnsordning

Innsender

Gard Oterholm

Takk til

Ola Magnussen Rydje, Tore Gjerstad, Jonas Blich Bakken, Alexander Prestmo, Adrian Solumsmo, Frode Frøyland, Brynjar Haukli, Anne Skalleberg, Tor Nondal, Janne Johannessen, Sindre Granly Meldalen, Frithjof Jacobsen, Per Thrana, Mikaela Berg, Mona Pedersen, Elin Høyland, Øyvind Elvsborg, Gunnar Lier, Gunnar Blöndal og Saralinn Singstad.

Publisert

Den første artikkelen ble publisert 10. juni 2021. Til sammen har DN publisert to dokumentarer, 56 nyhetsartikler, åtte kommentarer og en database. Alt er vedlagt. Arbeidet pågår fortsatt.

Kontaktperson

Gard Oterholm – gard.oterholm@dn.no

Redaksjon

Dagens Næringsliv

Postboks 1182 Sentrum

0107 Oslo

Innsender står inne for juridiske og etiske vurderinger og formuleringer i metoderapporten.

Innholdet er avklart med Dagens Næringslivs nyhetsredaktør.

1. Innledning	1
2. Slik har arbeidet vært organisert	1
3. Slik kom arbeidet i gang	2
4. Fase 1: Undersøkelse av karantenesystemet	2
4.1 Metode: Innledende problemstilling	2
4.2 Metode: Avgrensning og identifisering av sentral informasjonskilde	2
4.3 Metode: Departementenes dokumenter	2
4.4 utfordring: Forhandling	3
4.5 Metode: Utvelgelse av saker	3
4.6 Metode: Oppdagelse av manglende saker	3
4.7 Metode: Kartlegging av brudd på informasjonsplikten	4
4.8 Metode: Innsynsjakten	4
4.9 Metode: Sjekk av metadata	4
4.10 Metode: Undersøkelse av hva politikerne fikk vite	5
4.11 Metode: Analyse av karantenevedtak	5
5. Fase 2: Oppfølging om karantenesystemet	5
5.1 Metode: Database	5
5.2 Etikk: Ulike former for brudd	6
5.3 utfordring: Mislykket forsøk på å få tak i interne dokumenter	6
5.4 utfordring: Vedtakene som forsvant	6
5.5 utfordring: Offentlig leder vil ikke stille til intervju	6
6. Fase 3: Undersøkelse av regjeringens etterlønn	7
6.1 Metode: Innsyn i korrespondanse hos Statsministerens kontor	7
6.2: Metode: Undersøkelse av permisjonsavtaler	7
6.3 Metode: Uthenting av tallmateriale	7
6.4 Metode: Dypdykk i Stortingets arkiv	8
6.5 Spesiell erfaring: SMK endrer forklaring	8
7. Fase 3: Oppfølging om regjeringens etterlønn	8
7.1 Metode: Dypere inn i tallmaterialet	9
8. Fase 4: Et feilslått spor – så langt	9
9. Fase 5: Innledende undersøkelse av Stortingets etterlønn	9
9.1 Metode: Første oversikt	9

9.2 Metode: Sjekk av ligningen	10
9.3 Metode: Register for verv og økonomiske interesser	10
9.4 Metode: Følg pengene	11
9.5 Utfordring: Ingen penger å følge	11
9.6 Metode: Korrespondanse med Stortinget	11
9.7: Etikk: Publisering ved valget	12
10. Fase 6: Oppfølgende undersøkelse av Stortingets etterlønnssordning	12
10.1 Metode: Nav-sammenligningen	12
10.2 Utfordring: Uthenting av informasjon om eldre saker	12
10.3 Metode: Innsyn for å få svar	13
10.4 Eiendomsundersøkelser	13
10.5 Flere klageprosesser	14
10.6 Metode: Undersøkelse av kontroll	14
10.7 Metode: Hvem klipper frisøren?	14
10.8 Etikk: Varierende beløp	15
11. Metoder og erfaringer gjennom flere faser	15
11.1 Metode: Krysskobling	15
11.2 Metode: Systematisering av informasjon	15
11.3 Metode: Automatiske og manuelle søk om innsyn og overvåkningstjenester	15
11.4 Metode: Gjennomgåelse av meningsmålinger	16
11.5 Spesiell erfaring: Manglende journalføring	16
11.6 Utfordring: Manglende dokumenter	16
11.7 Utfordring: Mange avslag og sladding	16
11.8 Spesielle erfaringer med innsyn	17
11.9 Spesiell erfaring: Politikere mener alt er i orden	17
11.10 Spesiell erfaring: Tullesak, landssvik og henging	17
11.11 Spesiell erfaring: Historiefortelling	18
11.12 Etikk: Tvilstilfeller	18
11.13 En refleksjon	18
11.14 Omfang	19
12. Funn og konsekvenser	19
12.1 Karantenesystemet	19
12.2 Regjeringens etterlønnssordning	20

12.3	Stortingets etterlønsordning	20
13.	Vedlegg	21
13.1	Oversikt over saker	21
13.1.1	Artikler om karantenesystemet for politikere	21
13.1.2	Artikler om regjeringens etterlønsordning	25
13.1.3	Artikler om Stortingets etterlønsordning	26
13.2	Omfattende korrespondanse i sak som ikke ble journalført hos Kunnskapsdepartementet	30
13.3	Avslag fra Karantenemnda	31
13.4	Eksempel på informasjon til politikere fra Statsministerens kontor	31
13.5	Stortingets vedtak om å gi innsyn i historisk register	32
13.6	Liste over domstoler	33
13.7	Avvist klage på Stortinget	33
13.8	Liste over virksomheter vi har sendt manuelle innsynsbegjæringer til	34

1. Innledning

I Norge har vi flere ordninger for politikere som forlater toppverv. Etterlønn skal hjelpe dem som står uten inntekt ved endt tjeneste i regjering og på Stortinget. Karantenesystemet er til for å ivareta folkets tillit når medlemmer av regjeringsapparatet går over til nye stillinger.

Reglene er klare. Men blir de fulgt, og hva skjer om de brytes? Politikerne har selv vedtatt strenge sanksjoner for folk som oppgir gal informasjon til for eksempel Nav. Spørsmålet er om loven er lik for politikere og folk flest.

Mediene følger nøye med på politikernes mens de har sentrale roller og verv, men søkelyset forsvinner ofte ved fratredelsen. Dagens Næringsliv har gransket ordningene som da slår inn, i et prosjekt basert på både ny metodebruk og noe av det mest omfattende innsynsarbeidet i avisens historie. Gjennom dette arbeidet har, blant annet, det følgende blitt avdekket:

- 28 brudd på informasjonsplikten i karantene-loven. Fremtredende politikere har forlatt regjeringskontorene, begynt i nye jobber og latt være å si fra, slik loven krever.
- Kontrollen med Stortingets etterlønnssordning har vært fraværende. Et tosifret antall tidligere representanter har hatt arbeid og inntekt samtidig som de mottok etterlønn.
- Både Stortinget og regjeringen har gitt etterlønn til toppolitikere som hadde jobb å gå til.

Hva slags konsekvenser har det fått for politikernes? Stortinget har nøydt seg med å kreve etterlønn tilbake fra de tidligere representantene som ikke opplyste om inntjening og jobb. Nav-brukere blir anmeldt, dømt og fengslet hvis de ikke sier fra om tilsvarende beløp. Omfattende brudd på karantene-lovens informasjonsplikt har ikke medført noen sterkere reaksjon enn vedtak med kritikk.

For seg selv har politikernes laget tillitsbaserte ordninger. Men kan vi ha tillit til at våre fremste på Stortinget og i regjering følger reglene de selv har vedtatt? Det er det sentrale spørsmålet, som ligger til grunn for dette arbeidet. Et spørsmål som har blitt møtt med mye motstand og hemmelighold. Og svaret viste seg, i mange tilfeller, å være nei.

Nå har Statsministerens kontor strammet kraftig inn på etterlønnssordningen, Stortinget granskes av Riksrevisjonen, flere eks-politikere har betalt tilbake urettmessig etterlønn, ytterligere saker er til behandling og regjeringen vil endre karantene-loven.

2. Slik har arbeidet vært organisert

Arbeidet har pågått siden mars 2021. Journalist Gard Oterholm har jobbet med hele sakskomplekset, først i dokumentaravdelingen og så i politikkgruppen. De politiske journalistene Ola Magnussen Rydje og Tore Gjerstad bidro begge til den første dokumentaren. Rydje jobbet også med noen oppfølgingsartikler, mens Gjerstad også var med på den andre dokumentaren. Utvikler Jonas Blich Bakken jobbet med den første dokumentaren og noen oppfølgere. Bakken har, sammen med utviklerne Alexander Prestmo og Adrian Solumsmo, vært sentral i analyse av karantenevedtak og konstruksjon av en database.

Arbeidet er blitt ledet av Frode Frøyland, Brynjar Haukli, Tor Nondal og Anne Skalleberg.

3. Slik kom arbeidet i gang

I desember 2018 stusset vi. Vårt Land¹ skrev at Høyre-politikeren Erik Skutle mottok etterlønn fra Stortinget, litt etter at DN omtalte et selskap han var involvert i². Vi spurte Stortinget om det var i tråd med reglene. Administrasjonen hadde ikke hørt om selskapet, og krevde nesten en halv million kroner tilbake. Var Skutle den eneste som ikke hadde informert tilstrekkelig? Det så vi nærmere på noen år senere. I mars 2021 startet DN en granskning av systemene for eks-politikere.

Da hadde vi lagt merke til korrespondanse mellom en tidligere politiker og det gamle departementet i en postjournal. Kunne det være noe interessant? Politikere som forlater regjeringskontorene må rapportere nye jobber til Karantenenemnda, som vurderer behov for karantene eller saksforbud. Nemnden beskriver formålet som «å opprettholde tilliten til det politiske systemet og forvaltningen»³. Saken vi hadde funnet, var det ikke noe uvanlig med. Jobben var meldt inn, karantenetiden over. Men vi begynte å tenke på noe større.

4. Fase 1: Undersøkelse av karantenesystemet

4.1 Metode: Innledende problemstilling

Den første problemstillingen var enkel. Karantenenemnda ilegger jevnlig tidligere politikere svært inngripende restriksjoner, med et viktig formål. Men ordningen har sjelden blitt undersøkt nærmere, utover noen få enkeltsaker. På dette tidspunktet hadde vi, i likhet med mange andre, stort sett dekket Karantenenemndas arbeid gjennom referering av vedtakene i avsluttede saker.

Hvordan fungerer egentlig karantenesystemet? Det ville vi finne ut, både på enkeltsaksnivå og helhetlig.

4.2 Metode: Avgrensning og identifisering av sentral informasjonskilde

På regjeringens side om Karantenenemnda lå rapporten som ledet frem til dagens lov, nemndens årsmeldinger, karantene-loven, den tilhørende forskriften og vedtak. Vi fant en naturlig avgrensning for prosjektet: Det ble innført en ny lov i starten av 2016. Vi ba derfor om innsyn i alle dokumenter hos Karantenenemnda tilknyttet hver enkelt karantenesak siden loven trådte i kraft.

Ett dokument var spesielt viktig: Meldeskjemaet. Der skriver politikerne detaljert om arbeidsoppgavene i regjering og den nye stillingen. Det gjøres også en egen vurdering. Denne informasjon var gull verdt, og det ble raskt klart at vi måtte hente ut så mange skjemaer som mulig.

4.3 Metode: Departementenes dokumenter

Da vi fikk innsyn i noen saker, viste det seg at det ikke bare var nemnden som gjorde vurderinger. Politikernes tidligere departementer var av og til involvert. Slik korrespondanse kunne være interessant. Vi søkte først på «Karantenenemnda» i elnnsyn, der blant annet departementenes journaler ligger, og ba om innsyn i samtlige dokumenter som dukket opp. I tillegg sendte vi en likelydende innsynsbejæring

¹ Fekk eit år med raus etterlønn, <https://www.vl.no/nyheter/2018/12/09/fekk-eitt-ar-med-raus-etterlon/>

² Høyre-politiker låner til skyhøy rente for å investere i Airbnb, <https://www.dn.no/eiendom/eiendom/airbnb/norge/hoyre-politiker-laner-til-skyhoy-rente-for-a-investere-i-airbnb/2-1-486117>

³ Årsmelding fra Karantenenemnda 2020, https://www.regjeringen.no/contentassets/9a71127c493e45e5a87c09f25ad2e18d/arsmelding_fra_karantenenemnda_2020.pdf

til alle departementer om samtlige dokumenter og korrespondanse vedrørende politikernes overgang. Tilleggsbegjæringene ble sendt for å fange opp dokumenter som ikke var publisert i eInnsyn. Gjennom dem fikk vi innsyn i over 30 karantenedokumenter, som ikke var journalført slik loven krever. Her sto det blant annet om da en toppbyråkrat ikke ble hørt i en sak (vedlegg).

4.4 Utfordring: Forhandling

I april fikk vi et nedslående svar (vedlegg). Karantenenemnda mente vårt krav om alle dokumenter i alle saker var for omfattende, og ba oss prioritere. Vi diskuterte saken med jurist Sindre Granly Meldalen i Presseforbundet. Han har vært sparringspartner gjennom hele prosjektet og uvurderlig hjelp. Det var særlig et problem: Karantenenemndas arkiv er ikke digitalisert, noe som medførte ekstra saksbehandlingstid. Innsynssøker skal ikke lastes for det, men det finnes praksis hos Sivilombudet for at manglende tekniske løsninger kan brukes som begrunnelse for avslag. Derfor kom vi frem til at prioritering var mest hensiktsmessig.

Som bonus viste det seg at vi fikk ut karantenedokumenter gjennom begjæringene til departementene. Ved én anledning har vi også fått innsyn i dokumenter hos et departement, som nemnden ikke ga ut i samme sak.

4.5 Metode: Utvelgelse av saker

Da var spørsmålet hvilke saker som burde prioriteres i begjæringene til Karantenenemnda. To kriterier var sentrale: Hva slags posisjon hadde politikeren i regjering? Hvor var den nye politikernes jobb? Med de spørsmålene som utgangspunkt identifiserte vi typen saker systemet er laget for å håndtere. Eksempelvis når sentrale politikere går til interesseorganisasjoner, konsulentselskaper og pr-byråer. Virksomheter som jobber opp mot regjeringen og underliggende etater.

4.6 Metode: Oppdagelse av manglende saker

For å velge ut saker måtte vi ha oversikt. Først benyttet vi Linkedins filtreringsfunksjon til å finne folk med regjeringsfortid, men det var et altfor bredt søk. I tillegg var det sannsynligvis mange med bakgrunn fra apparatet som ikke var på det sosiale mediet. Derfor ba vi Statsministerens kontor (SMK) om en oversikt over alle politiske rådgivere og statssekretærer som hadde fått avskjed siden 1. januar 2016. SMK ga oss en nyttig liste, som ligger offentlig⁴, over både aktive og tidligere politikere i apparatet til daværende statsminister Erna Solberg. Tilsvarende lister finnes for flere regjeringer.

Da kunne vi sjekke navnene på listen opp mot publiserte karantenevedtak, og deretter velge ut. Lister med prioriterte saker ble sendt til Karantenenemnda basert på dette. Underveis i utvelgelsen, oppdaget vi at en rekke navn sto i regjeringens oversikt, men det fantes ikke karantenevedtak om dem. Det kunne være fordi de ikke hadde fått jobb i løpet av perioden med informasjonsplikt, men det virket lite trolig. Regjeringserfaring er relativt attraktivt på arbeidsmarkedet. Det kunne også være snakk om brudd på informasjonsplikten.

⁴ Erna Solbergs regjering, <https://www.regjeringen.no/no/om-regjeringa/tidligere-regjeringer-og-historie/sok-i-regjeringer-siden-1814/historiske-regjeringer/regjeringer/erna-solbergs-regjering/id742981/?expand=factboxPolitiskeradgiveres>

4.7 Metode: Kartlegging av brudd på informasjonsplikten

Vi laget en liste over regjeringspolitikere som hadde fratrudd siden 2016, men ikke dukket opp i Karantenemenndas vedtak. Så undersøkte vi om de hadde fått noen nye jobber eller verv i året med informasjonsplikt. Metodene beskrevet under har vi jevnlig benyttet i flere faser.

Noen medlemmer av regjeringsapparatet er såpass kjente at det blir nasjonale nyheter når de får nye jobber. Andre er ikke like profilerte, men lokalavisene fra hjemstedet følger gjerne med. Begge deler gjorde det nyttig å søke opp politikernes navn i mediearkivet Atekst, og så avgrense treffene til året etter fratredelse.

Vi trålet eks-politikernes kontoer på sosiale medier etter oppdateringer om nye oppdrag. Særlig Facebook og LinkedIn, som hovedsakelig brukes i forbindelse med arbeidslivet, var nyttig her.

Betalingstjenesten til Proff, Proff Forvalt⁵, ble også hyppig benyttet. Der finner man både nåværende og historiske roller i næringslivet. Tjenesten gjør ukentlige oppdateringer mot Enhetsregisteret. Fant vi en relevant historisk rolle, for eksempel et styreverv som tilsynelatende ikke var rapportert, så vi nærmere på kunngjøringer i Foretaksregisteret. Der står datoer for tiltredelse, som kunne sjekkes opp mot informasjonspliktprioden. For litt ekstra betaling fikk vi også informasjon om slettede virksomheter fra Brønnøysunds regnskapsregister, foretaksregister, enhetsregister og løsreregister.

4.8 Metode: Innsynsjakten

Spesifiserte innsynsbegjæringer var et sentralt virkemiddel i undersøkelsen av både karantenesaker og brudd på informasjonsplikten. Målet var å kartlegge kontakt mellom eks-politikere og deres gamle departementer. Prosessen kunne foregå omtrent slik: Vi la merke til at det ikke fantes noe vedtak på Fabian Stang, tidligere statssekretær i Justisdepartementet. Et Atekst-søk viste at han begynte i advokatfirmaet Elden kort tid etter fratredelse. Da vi så det, undersøkte vi om det fantes korrespondanse mellom Stang og den gamle arbeidsplassen. Det viste seg å stemme, og vi fikk et av våre første store gjennombrudd. Prosessen ble gjentatt mange ganger.

Departementene hadde ulik praksis. I Stang-saken ba vi først om korrespondanse med advokatfirmaet Elden, men ble bedt om å spesifisere. Da vi ba om korrespondanse med Stang, fikk vi ut dokumentene. Overfor andre departementer oppga vi først et spesifikt navn, men fikk avslag fordi det ikke var mulig å søke opp med enkle midler. Løsningen ble å søke på arbeidsgiveren i departementets journal innenfor den aktuelle tidsperioden – en langt mer omfattende prosess. Om den nye arbeidsgiveren var for eksempel NHO, som den ofte var, ble det svært mange dokumenter å gå gjennom.

4.9 Metode: Sjekk av metadata

Vi fikk tak i en del henvendelser fra eks-politikers nye arbeidsgivere til deres gamle departement. Ofte var det kollegaer, og ikke den med politikerbakgrunn, som var oppført som avsender. Kunne de likevel være involvert? For å dobbeltsjekke dette, så vi på metadataene til alle slike dokumenter. Ofte var de overskrevet, og det kunne stå at et dokument var opprettet av «SA_DEPSAK2». Men ikke i alle tilfeller. Gjennom undersøkelser av metadata fant vi ut at en tidligere statssekretær, som ikke hadde rapportert inn sin nye jobb, var involvert da arbeidsgiveren forsøkte å påvirke regjeringen. Selv om navnet hans ikke sto oppført som avsender.

⁵ Proff Forvalt, <https://forvalt.no/>

4.10 Metode: Undersøkelse av hva politikerne fikk vite

Da vi spurte om brudd på informasjonsplikten, sa flere politikere at de ikke kjente til reglene i karantene-loven. Hadde de blitt informert skikkelig? For å finne ut av det, ba vi om innsyn i brevene alle i regjeringsapparatet får fra SMK ved tiltredelse og fratredelse. Der ble loven klart beskrevet (vedlegg).

4.11 Metode: Analyse av karantenevedtak

Korrespondanse i enkeltsaker ga innsikt i hvordan systemet fungerte. Vi ønsket å fortelle mer helhetlig om ordningen, og hadde ikke ubegrenset tid. Det lå an til regjeringsskifte ved stortingsvalget, som ville medføre en rekke karantenesaker. Derfor var det relevant å fortelle om systemets svakheter før det. Å få ut dokumentene i samtlige karantenesaker ville ta mye mer tid.

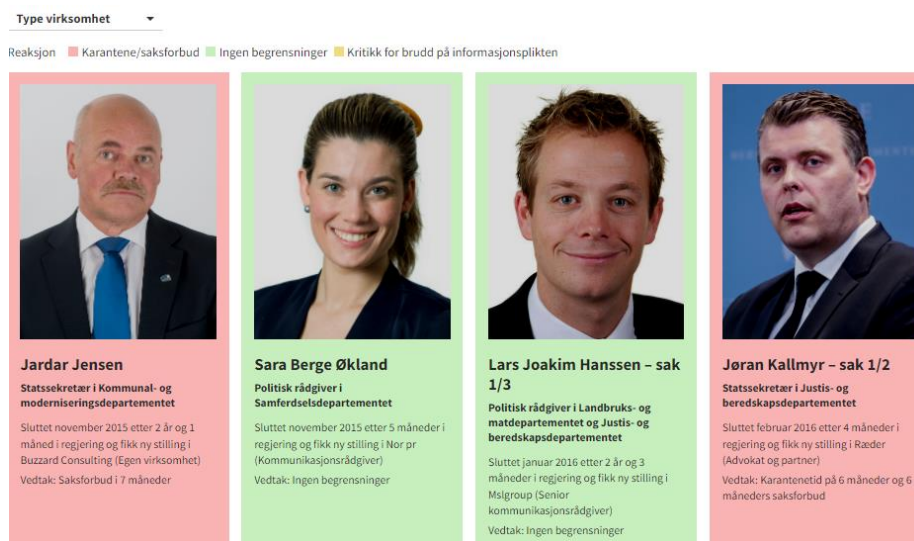
Vi så en mulighet i de offentlige vedtakene, som vi kunne gå gjennom uten ventetid. Fra vedtakene hentet vi informasjon om hva slags virksomhet politikerne hadde gått til siden starten av 2016 og hvordan nemnden vurderte dette. Et lite utvalg av dataene ble presentert i forbindelse med dokumentaren om karantenesystemet. Der la vi frem sakene hvor nemnden hadde latt politikere gå til aktører som jobber med påvirkning uten noen begrensning. Dette ble supplert med informasjon fra dokumentene i enkeltsaker, blant annet om politikernes egen vurdering.

5. Fase 2: Oppfølging om karantenesystemet

Dokumentaren om karantenesystemet ble publisert i juni 2021, tre måneder etter at undersøkelsene begynte. Oppfølgingsarbeidet har vart siden.

5.1 Metode: Database

Det var kun en liten del av karanteneanalysen som ble presentert i dokumentaren. Vi så potensialet for mer, og bearbeidet interne regneark til noe som kunne publiseres. Dette ble Karanteneoversikten: Den første offentlige databasen med alle karantenevedtak siden innføring av ny lov i 2016. Alle sakene ble klassifisert etter hva slags organisasjon politikerne gikk til, stilling som politiker, departement, dato for fratredelse, ilagt karantene og saksforbud. Basen er blitt oppdatert med nye vedtak gjennom 2021.

Databasen er presentert med Flourish, et nettbasert verktøy for visualisering av data⁶. Verktøyets moduler er egnet for ulike typer data. Vi valgte «Cards»-modulen, hvor vi kunne legge inn sentral

⁶ Flourish studio, <https://flourish.studio/>

informasjon og bilder, samt filtrere på type virksomhet politikerne gikk til og type ilagt reaksjon. Resultatet ble fargekodet, slik at man enkelt kunne se om det ble «grønt lys», altså ingen reaksjon, eller rødt og en begrensning.

Karanteneoversikten kan være et nyttig verktøy i vanlig nyhetsjournalistikk. Gjennom filtreringsfunksjonen er det mulig å lage analyser for å undersøke systematikk i hva slags overganger som typisk utløser reaksjoner, og hva som eventuelt ikke gjør det. Dette har vi gjort, for eksempel da tidligere justisminister Monica Mæland gikk til et advokatfirma. Da kunne vi raskt hente ut alle overganger til den bransjen, og finne ut hva slags karantenerreaksjon som er vanlig.

5.2 Etikk: Ulike former for brudd

Lovbruddene var av svært ulik karakter. Noen skjedde mot slutten av perioden med informasjonsplikt, og gjaldt verv innenfor en annen sektor enn den politikerens kom fra. Andre hadde raskt begynt å jobbe opp mot sitt gamle departement. Vi var bevisste på den varierende alvorlighetsgraden, og forsøkte å tydeliggjøre det i både omtale og dimensjonering.

Dette gjorde oss nysgjerrige på hvordan Karantenenemnda ville vurdere de ulike bruddene. Overraskelsen var stor da vedtakene begynte å komme, og vi så at det ikke ble gjort noen forskjell. Politikerne ble ilagt samme reaksjon, og kun et fåtall av sakene ble realbehandlet. Både politikere og jurister reagerte kraftig etter vår omtale av nemndens oppfølging. Vi oppdaget også at en rådgiver i Justisdepartementet var blitt spurt om råd. Han mente gebyr kunne være aktuelt. «Dette handler om de fremste politiske stillingene i Norge, og det er svært viktig å sikre tillit her», skrev han.

Nemnden kalte bruddene på informasjonsplikten «sterkt kritikkverdige», særlig i sakene der politikere «kan se ut til å bevisst ha ønsket å unngå karantene». «Et brudd på informasjonsplikten rammer ikke bare den enkelte politiker, men det bidrar også til å skade omdømmet til andre politikere og forvaltningen generelt», sto det i vedtakene. Likevel kom det ingen sterkere reaksjon enn kritikk.

5.3 Utfordring: Mislykket forsøk på å få tak i interne dokumenter

I Karantenenemndas årsmeldinger kommer det frem at det meste av saksbehandlingen er skriftlig. Den har vi forsøkt å få tak i, uten hell. Innsyn ble avslått. En klage til Kommunal- og moderniseringsdepartementet fikk noe medhold, men med store begrensninger. Vi så etter alternative løsninger, og trodde vi fant en i vedtakene. Der står det at politikerne har rett til innsyn. Vi spurte flere om de kunne be om innsyn og dele med oss. Det viste seg at nemnden sladder sine interne vurderinger.

5.4 Utfordring: Vedtakene som forsvant

Vi har flere ganger opplevd feil ved Karantenenemndas publisering av vedtak. På et tidspunkt gjensto en siste faktasjekk før publisering av en artikkel om nylig publiserte vedtak. Så var et at vedtakene borte. Vi fant tilbake til det ved å gå inn på et annet vedtak, og så endre navnet som sto i filstien. Dette måtte vi gjøre ved flere anledninger.

regjeringen.no/contentassets/e2f33ba75573435e9c739d61b6b5e879/2021/espenteigen.pdf

5.5 Utfordring: Offentlig leder vil ikke stille til intervju

Karantenenemndas leder, Hill-Marta Solberg, stilte til intervju i forbindelse med dokumentaren. Vi har bedt om nye intervjuer flere ganger siden, men i stedet fått skriftlige kommentarer.

6. Fase 3: Undersøkelse av regjeringens etterlønn

Etter hvert som vi undersøkte karantenesystemet, så vi at det henger tett sammen med regjeringens etterlønnordning. På vei ut av regjeringskontoret får du stort sett en av delene. Tidlig i karantenearbeidet begynte vi parallelt å undersøke denne andre ordningen.

6.1 Metode: Innsyn i korrespondanse hos Statsministerens kontor

Vi sendte først en innsynsbegjæring til Statsministerens kontor, og ba om korrespondanse i hver enkelt sak siden starten av 2016. Den samme avgrensningen vi hadde brukt tidligere.

Dokumentene ble oversendt fra SMK i et tosifret antall PDF-filer. Hvert dokument inneholdt informasjon om en rekke saker. Etter hvert som vi gikk gjennom filene, oppdaget vi en tendens. Også i forbindelse med disse sakene må politikerne fylle ut skjemaer. Der skrev mange at de hadde en jobb å gå tilbake til. Ofte var oppstarten etter noen måneder, slik at politikerne fikk etterlønn imens. Det kunne være legitime grunner for at den ble utsatt. Men var det slik i alle tilfeller?

6.2: Metode: Undersøkelse av permisjonsavtaler

I mange saker var det snakk om en offentlig virksomhet. Da ba vi om innsyn i alle dokumenter tilknyttet fratredelsen som byråkrat for å bli politiker, gjeninntredelsen og den opprinnelige permisjonsavtalen. For eksempel hos kommuner, departementer, politiet og sykehus. Der det ikke var mulig å få innsyn, forsøkte vi tradisjonelt, og systematisk, kildearbeid.

Spesielt den opprinnelige permisjonsavtalen var sentral, og vi oppdaget at det i mange tilfeller var avtalt permisjon for perioden som regjeringsspolitiker. Men ved fratredelse ble denne perioden forlenget. I mellomperioden mottok politikerne penger fra fellesskapet. Et tidlig gjennombrudd her, var en konfrontasjon av eks-statsråd Tine Sundtoft. Hun erkjente at oppstart i den gamle jobben ble flyttet, blant annet fordi hun trengte en liten pause.

6.3 Metode: Uthenting av tallmateriale

Korrespondansen fortalte om de tidligere regjeringsspolitikere oppga noen jobb og hvor mange måneder med etterlønn de fikk. Men ikke hvor mye. Vi ba derfor om en sammenstilling over hvor mye fratredelsesytelse hver enkelt politiker hadde fått i siden 2016, i henhold til offentlighetslovens paragraf 9⁷. Den gir rett til å kreve innsyn i en sammenstilling av opplysninger som er elektronisk lagret i databasene til et organ, om det kan gjøres med enkle fremgangsmåter. SMK mente det ikke var mulig. I stedet fikk vi en oversikt over årlig og månedlig godtgjørelse for politiske rådgivere, statssekretærer og statsråder. Vi ba om utvidet begrunnelse, og fikk en oversikt tilbake til 2014. Den inneholdt ikke utbetalt godtgjørelse, men det som var innvilget. Dermed måtte vi kontrollere at tallene stemte selv. Det kunne vi gjøre ved å gange godtgjørelsen med antallet måneder innvilget, og så undersøke om vedkommende i perioden hadde noen inntekt som førte til avkortning.

I tallmaterialet gjorde vi en interessant oppdagelse: Flere statsråder, som det ikke sto noe om i korrespondansen vi hadde fått fra SMK, var oppført der. De fikk ytelsen automatisk, uavhengig av inntekt eller arbeid. Dette ble åpningen på dokumentaren om regjeringens etterlønn. Tidligere utenriksminister Børge Brende fikk automatisk etterlønn, samtidig som han begynte i en toppjobb med inntekt på mange millioner i året. Han ga bort en tilsvarende sum til Røde Kors da vi spurte om saken.

⁷ Lov om rett til innsyn i offentlig verksemd (offentleglova), <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>

6.4 Metode: Dypdykk i Stortingets arkiv

Vi stusset på at betydelige beløp ble gitt til politikere som hadde jobb og inntekt, men det var ikke åpenbart at det var snakk om regelbrudd. Ordningens rammer måtte undersøkes.

Siden den blir forvaltet av Statsministerens kontor, begynte vi med regjeringens håndbok for politisk ledelse⁸. Der står «reglement og veiledning om arbeidsvilkår» for politiske rådgivere, statssekretærer og statsråder. Det viste seg at et stortingsvedtak lå til grunn for ordningen. Det siste, som fortsatt gjaldt, kom i 2011. Såpass nye dokumenter finner man lett gjennom et raskt søk på Stortingets sider. Men i det som sto om behandlingen, kom det frem at det ikke ble gjort store endringer den gang. Det samme var tilfellet i 2005, da det også ble gjort en justering.

Vi måtte lenger tilbake i tid. Da var en annen søkefunksjon nyttig. Hovedregistrene er det Stortinget kaller «inngangen» til trykte stortingsdokumenter fra 1814 til 2015⁹. Gjennom søk der fant vi et vedtak fra 1993, hvor det meste av innholdet som lå til grunn for dagens ordning fantes. Det var et interessant funn i seg selv, men da vi så nærmere på den parlamentariske prosessen, ble det referert til et enda eldre vedtak. Etter ytterligere søk fant vi dokumentene fra da ordningen ble vedtatt i 1966. Der sto det eksplisitt at den var til for å hjelpe dem uten arbeid og inntekt ved fratredelse.

Da vi deretter så tilbake på stortingsvedtakene og håndbok for politisk ledelse opp gjennom årene, var det klart at denne intensjonen hele tiden var den samme. Likevel viste våre funn at ordningen ble brukt langt utover den.

6.5 Spesiell erfaring: SMK endrer forklaring

Vi gikk flere omfattende runder med SMK, og stilte nærmere 40 spørsmål. Både om enkeltsaker og systemet. Det første svaret kom i starten av august, det siste noen uker senere, mange dager etter vår opprinnelige frist. SMK sa først at reglene for fratredelsesytelse var til vurdering. I omgang nummer to var beskjeden imidlertid at kraftige innskjerpelser allerede var besluttet for flere måneder siden. Her ble vi tatt på sengen.

Hvor lang tid skal man gi noen på å svare? Artikkelen ble bedre av informasjonen vi fikk fra SMK, men vi lot også en mektig aktør få god tid til å endre forklaring om nesten 30 års særbehandling av fremtredende politikere. Sakens dynamikk ville blitt annerledes uten varslingen av innskjerpelser.

I artikkelen presiserte vi hvordan historien endret seg underveis. Siden har vi forsøkt å få innsyn i dokumentene tilknyttet beslutningen om innskjerpelse, men det er blitt avslått. Det vi kan konstatere, er at den kom over en måned etter at vi ba om all korrespondanse fra alle saker de siste fem årene.

7. Fase 3: Oppfølging om regjeringens etterlønn

Dokumentaren om regjeringens etterlønn ble publisert i august 2021, fire måneder etter at arbeidet startet. Oppfølgingen pågår fortsatt.

⁸ Håndbok for politisk ledelse, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/handbok-for-politisk-ledelse2/id2478689/>

⁹ Stortingsarkivet, <https://www.stortinget.no/stortingsarkivet>

7.1 Metode: Dypere inn i tallmaterialet

Oversikten vår over innvilget ytelse gikk fra 2014 til 2021. Vi forsøkte å få tilsvarende tall tilbake til 2011, ettersom det siste stortingsvedtaket som lå til grunn for ordningen kom da. Dette ble avslått, ettersom SMK mente en slik oversikt ikke kunne lages «med enkle fremgangsmåter». Vi stusset på argumentasjonen, ettersom oversikten vi allerede hadde var mer omfattende enn den vi ba om. Avslaget ble opprettholdt etter en klage, og vi tok saken til Sivilombudet, men fikk ikke medhold. Da forsøkte vi i stedet å avgrense oss. Vi ba om utbetalinger tilknyttet fratredelsen til Jens Stoltenbergs andre regjering, som fant sted i 2013. En slik oversikt fikk vi.

8. Fase 4: Et feilslått spor – så langt

Det var én hypotese vi hadde stor tro på. Mange politikere brøt informasjonsplikten. Men karanteneoven gjelder ikke bare dem, den omfatter også byråkrater. Kunne det være at også blant høytstående embetsmenn fantes det regelbrudd, eller oppsiktsvekkende karantenevurderinger? For å undersøke dette, sendte vi likelydende innsynsbegjæringer til alle departementer om byråkraters overganger ut fra statsforvaltningen. Det fantes ikke offentlige vedtak, så undersøkte om det eksisterte noen historisk versjon av ansattoversikten Depkatalog¹⁰. Det gjorde det ikke, så vi ba i stedet om oversikter over samtlige karantenesaker. I tillegg kom søk i A-tekst, på LinkedIn og i eInnsyn.

Disse undersøkelsene kom det lite ut av. Overgangene var meldt inn og behandlet. Vi brukte her en del tid på det som så langt har vært et feilspor. Samtidig har vi fortsatt å se nærmere på temaet.

9. Fase 5: Innledende undersøkelse av Stortingets etterlønn

Da vi så på Stortingets vedtak om etterlønn fra 1966, la vi merke til at det ikke bare var regjeringen som ble omtalt. Det sto også om stortingsrepresentantene. Våre funn om bruken av ordningen i regjering, gjorde det naturlig å spørre om det fantes lignende utslag blant de folkevalgte. Det var to år siden Stortingets krav om tilbakebetaling fra Erik Skutle.

I tillegg fikk vi et interessant innspill. Dette prosjektet har i liten grad vært basert på tips, men etter dokumentaren om regjeringens etterlønn var det en kilde som henvendte seg. Kilden hadde kjennskap til Stortingets ordning, og lurte på om vi skulle se på den. Vedkommende ga inntrykk av at systemet var raust utover intensjonen.

9.1 Metode: Første oversikt

På Stortingets sider forklares det at etterlønnsordningen er todelt: Først kan de avgåtte representantene få fratredelsesyttelse, tilsvarende full godtgjørelse, i tre måneder. Deretter etterlønn, 66 prosent av godtgjørelsen, i ett år. Beløpene er betydelige: En enkeltrepresentant kan få over 800.000 kroner.

Undersøkelsen av Statsministerens kontor lærte oss at det var enklest å starte med en oversikt over hvor mye hver enkelt hadde fått. Etterlønnsordningen ble sist brukt etter valget i 2017, så vi ba Stortinget om en sammenstilling av utbetalinger til hver representant. Offentlighetsloven gjelder ikke nasjonalforsamlingen, men det finnes en lignende rett til innsyn. Da vi fikk tallene, kunne vi undersøke hver enkelt sak. Noen særegne forhold åpnet for og nødvendiggjorde nye metoder.

¹⁰ Depkatalog, <https://depkatalog.no>

9.2 Metode: Sjekking av ligningen

Regjeringspolitikere mottok ofte ytelse i én måned. På Stortinget var det vanlig med i alle fall tre, viste oversikten vår. At det var en lengre ytelsesperiode, gjorde det nyttig å sjekke ligningen til de tidligere representantene i skattelistede.

Sjekkingen måtte gjøres på to ulike vis. Etter et stortingsvalg kan representantene få fratredelsesytelse i tre måneder. De gjør at de i løpet av det året mottar full godtgjørelse. Da kunne vi se hva godtgjørelsen var det året¹¹, og så undersøke i hvilken grad den stemte overens med nettoinntekten i skattelistede. Vi måtte naturligvis være bevisste på at skattetallene er justert for fradrag. Men var det store avvik, kunne det være en pekepinn på at det var grunn til å sjekke saken nærmere. Deretter måtte vi undersøke om ekstraintekten kom i de siste tre månedene hvor representanten mottok fratredelsesytelse.

Å sjekke etterlønnsmottakerne var noe lettere, særlig de representantene som mottok penger gjennom hele året etter et stortingsvalg. Da var det ikke lenger relevant hvilken måned eks-representantene hadde annen inntekt i. I disse sakene sjekket vi inntekten i skattelistede opp mot 66 prosent av stortingsgodtgjørelsen for det aktuelle året.

Vi benyttet hele tiden det historiske skattesøket DNS utviklere har laget. Der ligger ligningstall for hvert år tilbake til 2008.

Søk etter personer

Søk etter fylker og kommuner

Etternavn Nøyaktig Usikker

Skatteår: 2020

Fødselsår: Velg fødselsår

Fylke: Velg fylke

Postnummer: Velg postnummer

Poststed: Velg poststed

9.3 Metode: Register for verv og økonomiske interesser

Stortingets egne regler ga en unik mulighet. Alle representanter plikter å rapportere sine verv og økonomiske interesser, som samles i et offentlig register¹². Der kunne vi sjekke om noen hadde oppført jobb, inntekt eller annen informasjon som var relevant for vurderingen av rett på etterlønn, for deretter å kontrollere om dette var oppgitt i søknadsprosessen.

Versjonen av interesseregisteret som lå ute var imidlertid ikke nyttig for oss. Den inneholdt informasjon om representantene som satt da, ikke de som fratradte i 2017. Derfor ba vi Stortinget om innsyn i registeret for den forrige perioden, men det ble avslått. «Det vil kunne oppleves som belastende for en representant å måtte forholde seg til at slike opplysninger er offentlig tilgjengelige flere år tilbake i tid», var noe av begrunnelsen.

Vi klagde på avslaget, og argumenterte med at registeret muliggjør kontroll av rettmessigheten i utbetalinger av etterlønn – en ordning med klar sammenheng til representantenes verv uavhengig av om de fortsatt sitter på Stortinget. Klageprosesser kan ta tid, og det var ingen garanti for medhold. Vi

¹¹ Lønnsutvikling, <https://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/Representantene/Okonomiske-rettigheter/Lonnsutvikling/>

¹² Verv og økonomiske interesser, <https://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/Representantene/Okonomiske-interesser/>

måtte lete etter andre måter å få ut historisk informasjon på. Det fant vi i Wayback Machine, en tjeneste som arkiverer tidligere versjoner av nettsider¹³. Slik sikret vi eldre versjoner, som inneholdt mye relevant informasjon. Men det ble ikke sett på som en uttømmende kilde, siden samtlige representanter neppe hadde gitt all informasjon.

Klagen fikk medhold (vedlegg). Stortinget ga for første gang ut et register fra en tidligere periode. Det er bra at Stortinget åpnet for slikt innsyn, som kan være nyttig i kommende undersøkelser av de folkevalgte ordninger. Nedsiden er at direktøren og presidentskapet enkelt kan snu, og stenge tilgangen.

9.4 Metode: Følg pengene

Vi identifiserte flere tidligere representanter som mottok etterlønn, men samtidig hadde arbeid. Det var snakk om nye jobber, gamle jobber, styreverv og egen virksomhet. Så var spørsmålet hva de hadde tjent. For å finne ut av det, ble alle tilgjengelige årsregnskaper hentet ut fra Brønnøysundregistrene. Hos offentlige virksomheter krevde vi innsyn i dokumenter om tiltredelse, arbeidsavtaler og utbetalinger. Var det privat stilte vi spørsmål om den samme informasjonen.

Arbeidsavtalene fortalte ikke bare om mulig inntekt i perioden med ytelse. Da vi sammenlignet inntekten med stortingsgodtgjørelsen, viste det seg at flere tjente bedre ved å ikke jobbe.

9.5 Utfordring: Ingen penger å følge

Hva om det ikke var pengespor å følge? Jan Arild Ellingsen mottok etter 2017-valget nesten maksimal etterlønn fra Stortinget. Vi oppdaget, gjennom søk i A-tekst og Proff Forvalt, at Ellingsen var deleier, styreleder og daglig leder i et konsulentselskap. Men han hadde ikke noen inntekt gjennom det mens han mottok etterlønn. Likevel fant vi en rekke forhold som gjorde saken interessant. I årsregnskapet sto det at selskapet tjente penger og at Ellingsen mottok lønn da etterlønnperioden var over. Gjennom søk i elnnsyn fant vi omfattende korrespondanse mellom Husbanken og et selskap Ellingsen representerte mens han gikk på etterlønn.

Da vi spurte Ellingsen om saken, pirret svaret nysgjerrigheten. Han skrev i en epost at all nødvendig innrapportering var gjort og at «min privatøkonomi har du ingen ting med». Dette fra en som hadde mottatt store summer fra fellesskapet.

Det var flere interessante etterlønnssaker hvor politikerne ikke hadde annen inntekt. Da vi så gjennom korrespondanse om gjeninntredelse ved en gammel arbeidsplass, oppdaget vi at en representant hadde permisjon for perioden på Stortinget. Men så ba han om utvidet permisjon i tre måneder «da jeg i denne perioden mottar lønn fra Stortinget». Etter hvert viste det seg at det ikke var unikt å be om permisjon med eksplisitt henvisning til etterlønnordningen.

9.6 Metode: Korrespondanse med Stortinget

Vi satt på omfattende dokumentasjon, som viste at flere tidligere representanter hadde arbeid og/eller inntekt, samtidig som de mottok penger fra Stortinget. Men hva hadde de sagt til nasjonalforsamlingen? Vi ba om innsyn i korrespondansen i en rekke saker. Da vi fikk den i Jan Arild Ellingsens sak, oppdaget vi at han ikke hadde opplyst om konsulentselskapet. Det ble den første artikkelen om etterlønnordningen.

¹³ Internet archive: Wayback Machine, <https://archive.org/web/>

Politikerne hadde mange ulike forklaringer. En hadde nøydt seg med å si fra om ny jobb ved «desken» på Stortinget. En annen rapporterte inn nettoinntekten etter skatt, mens en tredje trodde man fikk tre måneders ytelse automatisk. Da var det nyttig at korrespondansen også viste hva slags informasjon representantene fikk om regelverket. Her sto det klart at man skulle informere om arbeid og inntekt.

Stortinget varslet oppfølging i flere saker. Da ba vi også om innsyn i denne korrespondansen, for å finne ut av sakens videre prosess og utfall.

9.7: Etikk: Publisering ved valget

I starten av september kunne vi dokumentere at flere tidligere representanter hadde fått etterlønn, og samtidig unnlatt å si fra om arbeid og inntekt. I tillegg hadde politikere med jobb å gå til fått betydelige summer gjennom ordningen. Dette var rett før stortingsvalget, og funnene var svært relevante å fortelle om. Samtidig tydeliggjorde vi i artiklene at det var snakk om en undersøkelse av systemet, hvor politikere fra flere partier var involvert. Vi publiserte frem til før valgdagen, men ikke på den.

10. Fase 6: Oppfølgende undersøkelse av Stortingets etterlønnssordning

I starten av september publiserte vi flere artikler om utbetalinger etter 2017-valget. Siden har vi jobbet med oppfølging.

10.1 Metode: Nav-sammenligningen

I offentligheten sammenlignet flere oppfølgingen av politikerne med opplevelsen til Nav-brukere. De mente at vanlige trygdemottakere ble langt strengere behandlet. Vi ble også kontaktet av folk som hadde vært gjennom Nav-systemet, og mente det samme. Parallellen var interessant, men var den presis?

Vi stilte Navs kontrollavdeling en rekke spørsmål om hvordan den vurderer saker der brukere har gitt manglende informasjon. I tillegg ba vi om en sammenstilling av beløp, utfall og type straff i flere tusen saker Nav hadde anmeldt siden 2017. Avgrensningen i tid ble valgt ettersom vi visste at det hadde vært manglende rapportering på Stortinget i denne perioden. Også de fleste Nav-sakene handlet om underrapportering. Vi bearbeidet i hovedsak materialet med pivot-tabeller i Excel, som gjorde 2739 linjer til oversiktlige tabeller. Slik fant vi ut at de fleste Nav-anmeldelser fører til ubetinget fengsel.

I tillegg ønsket vi innsikt i hvordan sakene ble vurdert og behandlet i rettssystemet. Derfor innhentet og gjennomgikk vi rundt 100 dommer fra en rekke domstoler i hele landet (se vedlegg).

Etter hvert som Stortinget ferdigbehandlet noen av sine saker, kunne vi i flere artikler dokumentere hvor mye strengere Nav-brukere ble behandlet etter manglende informering om tilsvarende beløp. Vi snakket med advokat Anette Schei om funnet. Hun har jobbet på et trygdekontor og i Nav, og sitter nå i Advokatforeningens fagkyndige lovutvalg for velferds- og trygderett. «En helt uakseptabel forskjellsbehandling», var Scheis beskrivelse.

10.2 Utfordring: Uthenting av informasjon om eldre saker

Var det noe spesielt med utbetalingene etter 2017-valget, eller kunne lignende ting ha skjedd i flere omganger? Vi ville se nærmere på flere valg, og ba derfor om en oversikt over utbetalinger etter valget i

2013. Senere sjekket vi også ut 2009-valget, samt utbetalinger til vararepresentanter som fratrukkte underveis i perioder.

Stortinget avsto vår innsynsbegjæring om utbetalinger fra 2013, med henvisning til at det ville være svært arbeidskrevende å sammenstille en slik oversikt. Vi klagde på avslaget. Argumentasjonen gikk blant annet på at stortingspresidenten selv hadde pekt på pressens gjennomgåelse av Stortingets ordninger som en viktig kontrollfunksjon, og trukket frem Stortingets åpenhet. I tillegg var utbetalingene de første etter en innstramming av ordningen, samtidig som Stortinget hadde erkjent lite kontroll.

Stortinget varslet at klagen fikk medhold, men det ville ta tid å hente ut informasjonen fordi den lå i gamle systemer. Oversikten kom i slutten av oktober. Vi var imidlertid i gang med undersøkelser av 2013-utbetalingene lenge før dette. Gjennom et søk i A-tekst fant vi en liste NRK hadde fått noen år før. Denne fungerte som utgangspunkt inntil vi fikk egen dokumentasjon fra Stortinget.

Å få ut dokumenter om enkeltsaker tok enda lenger tid. For eksempel ba vi om dokumenter fra Per Roar Bredvolds etterlønnssak i september, men de kom ikke før i starten av desember. Da vi mottok dokumentene, gjorde vi en interessant oppdagelse. Bredvold hadde sagt til oss at Stortinget var orientert om et eiendomsprosjekt, men det sto det ikke noe om i korrespondansen.

10.3 Metode: Innsyn for å få svar

For å dobbeltsjekke at vi hadde forstått Bredvold-dokumentene riktig, spurte vi Stortinget om det stemte. Administrasjonen ønsket ikke å kommentere, ettersom saken fortsatt var til behandling. Men det var en annen måte å finne ut av det på: Vi ba om innsyn i alle dokumenter tilknyttet en slik informering. Da fikk vi et innsynsvar, hvor administrasjonen avklarte at den ikke hadde noen slik dokumentasjon.

10.4 Eiendomsundersøkelser

En del tidligere representanter sa at høy inntekt, utover etterlønnen, kom fra eiendomstransaksjoner. I tillegg var noen involvert i eiendomsvirksomhet. For å se nærmere på det, brukte vi særlig to tjenester.

Det ene var eiendomssøket DNs utviklere har laget, basert på data fra Matrikkelen, Norges eiendomsregister. Gjennom å søke på aktuelle personer og selskaper der, fikk vi full oversikt over eiendommene de nå kontrollerer.

Dataene i denne basen er imidlertid ikke så godt egnet til å finne tidligere eiere, uten å bla gjennom absolutt alle tidligere transaksjoner. For å få enkeltpersoners eiendoms-cv, hentet vi personnummeret i folkeregisteret, og søkte deretter på det gjennom Bisnode. Selskapet har en plattform for søk i eiendomsregisteret. Gjennom søket finner man eiendommer der en person har vært hjemmelshaver.

DN Eiendom

Lister Omsetninger Søk

Søk

Personer Adresser Organisasjoner Borettslag

Ingen resultater å vise

10.5 Flere klageprosesser

Vi har i flere saker hatt klageprosesser opp mot Stortinget etter avslag om innsyn. Slik har vi for eksempel fått ut det en historisk versjon av interesseregisteret, men alle klager har ikke ført frem. Stortinget har blant annet nektet innsyn i notater til presidentskapet og advokatråd. Vi stusset særlig i en sak, da det viste seg at avgjørelser tatt av direktøren som klageinstans ikke kunne klages videre (vedlegg).

Argumentasjonen vår i klagesakene har stort sett basert seg på sakenes offentlige interesse og Stortingets egne uttalelser om åpenhet. Det har handlet om offentlighetslovens rett om merinnsyn, at man «bør gi innsyn dersom omsynet til offentlig innsyn veg tyngre enn behovet for unntak». Nasjonalforsamlingen har gjennom høsten og vinteren opplevd en rekke saker om misbruk av ulike ordninger. Vi antok at Stortingets administrasjon og presidentskap ikke var i noen posisjon der de ønsket å forsvare hemmelighold. Dette viste seg, i alle fall i noen tilfeller, å være riktig.

10.6 Metode: Undersøkelse av kontroll

Funnene våre gjorde at vi lurte på hvordan Stortingets kontroll hadde vært. Allerede i september erkjente stortingsdirektøren at det i stor grad var et tillitsbasert system. Samtidig var et sentralt talepunkt at administrasjonen besluttet sterkere kontroll før sakene våre. Bakgrunnen for dette ville ikke Stortinget oppgi i starten, men etter måneder med oppfølging viste det seg at det var Skutle-saken¹⁴.

Saken ble pekt på som en vekker. Det fikk oss til å ville undersøke hvor mye Stortinget hadde utbetalt før dette. Administrasjonen avviste å lage en slik oversikt, men henviste til årsmeldinger fra pensjonsutvalget. Vi gjennomgikk over 30, men fant kun begrenset informasjon fra en tidlig fase. Det fantes imidlertid en logisk avgrensning. I 2009 ble det vedtatt en hjemmel, slik at den som administrerte etterlønsordningen kunne kontrollere opplysninger hos arbeidsgivere og skattemyndighetene. På dette tidspunktet fikk Statens pensjonskasse ansvaret. Etter å ha hentet ut tall fra pensjonskassen, kunne vi legge de sammen med oversikter vi hadde fått fra Stortinget. Det viste seg at nesten 50 millioner kroner var blitt betalt ut siden innføringen av kontrollhjemmelen, som først ble tatt i bruk etter Skutle-saken.

Også i enkeltsaker har vi fulgt nøye med på Stortingets kontroll. I et tilfelle, hvor en eks-representant ikke hadde sagt fra om inntekt på over 150.000 kroner, dokumenterte vi at administrasjonen i flere år hadde dokumentene som satte oss på sporet.

10.7 Metode: Hvem klipper frisøren?

Stortinget innrømmet lite kontroll og omfattende feilutbetalinger. Det fikk oss til å lure på hvor revisoren, som skal finne og påpeke slike mangler, hadde vært. Også Riksrevisjonens dokumenter finnes det innsynsrett for, selv om kontrollorganet ikke er underlagt offentlighetsloven. Derfor ba vi om alle Riksrevisjonens dokumenter om Stortingets etterlønn, og oppdaget at det tok svært mange år før kontrollorganet begynte å se på ordningen. Riksrevisjonen erkjente at en undersøkelse kunne vært igangsatt tidligere.

¹⁴ Tidligere stortingsrepresentant må tilbakebetale en halv million kroner etter DN-sak <https://www.dn.no/politikk/erik-skutle/stortinget/marianne-andreassen/tidligere-stortingsrepresentant-ma-tilbakebetale-en-halv-million-kroner-etter-dn-sak/2-1-577267>

10.8 Etikk: Varierende beløp

Vi har omtalt en rekke urettmessige betalinger gjennom Stortingets etterlønnssordning. Noen har omhandlet større beløp, noen mindre. De mindre sakene har fått mindre plass. Samtidig mener vi det har vært relevant å omtale også disse, ikke minst med tanke på Nav-parallellen.

11. Metoder og erfaringer gjennom flere faser

11.1 Metode: Krysskobling

Mye av arbeidet har vært basert på tradisjonelt innsyn etter offentlighetsloven, eller lignende innsynsrett. De nye metodene har i stor grad ligget i krysskobling av informasjon. For eksempel: I stedet for å bare få ut tall om utbetalinger av etterlønn, har vi bedt om søknadsskjemaene og så kontrollert informasjonen i dem opp mot en rekke andre kilder. Eksempel to: Vi slo oss ikke til ro med at eks-politikere ikke dukket opp i korrespondanse mellom den nye arbeidsgiveren og regjeringen, men undersøkte også dokumentenes metadata.

11.2 Metode: Systematisering av informasjon

Vi har samlet inn store mengder data, som vi har måttet systemisere. Vedtak om karantene og etterlønnsutbetalinger er brutt ned i mange regneark, hvor vi har laget oversikter over hver enkelt sak. Her er noen av kategoriene som har gått igjen: Navn, gammel stilling, dato for fratredelse, ny stilling, ny arbeidsgiver, tiltredelsesdato, måneder med ytelse eller karantene, type ytelse eller karantene, aktuell hjemmel og sum utbetalt. Systematiseringen har vært avgjørende for å få oversikt over materialet.

Navn	Gammel stilling	Departement	Ny stilling	Ny arbeidsgiver	Karantenetid	Saksforbud	Dato for fratredelse	Hjemmel
Sara Berge Økland	Politiske rådgiver	Samferdselsdepartementet	Kommunikasjonsrådgiver	NOR PR	0	0	20.11.2015	
Lars Joakim Hanssen	Politiske rådgiver	Justis- og beredskapsdepartementet/Landbruks- og matdepartementet	Senior kommunikasjonsrådgiver	INSISGROUP	0	0	29.01.2016	
Jøran Kallmyr	Statssekretær	Justis- og beredskapsdepartementet	Advokat og partner	Ræder DA	6	6	19.02.2016 6b	
Amund Drønen Ringdal	Statssekretær	Samferdselsdepartementet	Næringspolitisk direktør	Rederforbundet	3	0	11.05.2016 6c	
Kristian Dahlberg Hauge	Statssekretær	Arbeids- og sosialdepartementet	Administrerende direktør	Entreprenørforening Bygg og Anlegg Trøndelag	0	0	29.04.2016	
Ove Andre Vanebo	Statssekretær	Justis- og beredskapsdepartementet	Senioradvokat	Kluqe	4	8	20.12.2016 6b	
André Kolvle	Statssekretær	Finansdepartementet	Seniorrådgiver	Gambit Hill + Knowlton Strategies	6	3	16.12.2016 6b og 7b	
Tord Løn	Statsråd	Olje- og energidepartementet	Regiondirektør	NHO Trøndelag	4	6	20.12.2016 6c og 7c	
Benedicte Staalesen Nilsen	Politiske rådgiver	Utenriksdepartementet	Politiske rådgiver	NHO	0	0	19.03.2017	
Julie Margrethe Brodtkorb	Stabsjef	Statsministerens kontor	Administrerende direktør	Maskinentreprenørens Forbund	5	0	21.04.2017 6c	
Hans Christian Kaurin Hansson	Politiske rådgiver	Statsministerens kontor	Policy Manager	Uber	3	0	12.05.2017 6c	

11.3 Metode: Automatiske og manuelle søk om innsyn og overvåkingstjenester

DNs utviklere har laget et automatisk søk i elnnsyn. Dette har latt oss enkelt følge med på forvaltningen og kontakt mellom den og en rekke aktører. Tjenesten sender e-post flere ganger om dagen med oversikt over nye treff på ulike søkeord. Vi har blant annet satt opp søk på «fratredelsesyttelse», «Karantenenemnda», «karanteneoven», politikere som har forlatt regjeringen og Stortinget i 2021, samt politikernes nye arbeidsgivere og virksomheter. Det automatiske søket gjorde for eksempel at vi fanget opp at Tine Sundtoft trakk seg fra Karantenenemnda, rett før den startet behandlingen av karantenesakene til regjeringen hun selv var en del av.

Søkeordene våre fanger ikke nødvendigvis opp alt, så vi har også sjekket de aktuelle journalene i elnnsyn manuelt. Stort sett daglig. I tillegg har både Stortinget og Karantenenemnda journaler som ligger utenfor elnnsyn. Også disse har vi fulgt med på manuelt. Karantenenemndas journal er heller ikke publisert digitalt, så vi har derfor bedt om å få tilsendt både tidligere års utgaver og oppdaterte versjoner av journalen i 2021. Nemnden har bedt regjeringen legge til rette for digital journalføring og arkivering, noe

Liste: [Fratredelsesyttelse \(47\)](#)

– [Fratredelsesyttelse](#)

Mottakere: maria jahrmann bjerke

– [Fratredelsesyttelse](#)

Mottakere: anne grethe erlandsen

– [Fratredelsesyttelse](#)

Avsendere: widar skogan

vi også har tatt opp med departementet og Presseforbundet. Det vil forhåpentligvis gjøre det langt enklere å følge med på karanteneordningen.

Karantenenemnda publiserer jevnlig vedtak på sine sider. For å få med oss alle nye publiseringer, har vi brukt Google Chrome-utvidelsen Distill Web Monitor¹⁵. Den sender varsler hver gang noe endrer seg på siden.

11.4 Metode: Gjennomgåelse av meningsmålinger

I flere etterlønnssaker har politikernes kandidatur til Stortinget vært sentralt. I disse har vi undersøkt lokale meningsmålinger. For eksempel gjorde ikke Geir Toskedals arbeidsgiver noen jobb klar til ham, ettersom de trodde han kom til å fortsette på Stortinget. Men da vi så nærmere på meningsmålingene, viste det seg at det hele tiden var svært usikkert om han ville komme inn eller ikke.

11.5 Spesiell erfaring: Manglende journalføring

I forbindelse med arbeidet har vi fulgt mye med på journalen til Statsministerens kontor. Gjennom oktober 2021 la vi merke til at gamle dokumenter begynte å dukke opp. Da vi fikk innsyn i dem, viste det seg at mange hadde gått til en spesifikk statssekretær. Vi gikk mer systematisk til verks, og filtrerte på alle dokumenter SMK hadde journalført i oktober. Deretter sjekket vi dokumentets originaldato. Etter hvert kunne vi dokumentere at en lang rekke eldre dokumenter, fra svært ressurssterke aktører, ikke var lagt frem i journalen før daværende statsminister Erna Solberg tapte valget. Det skrev vi en egen sak om av to grunner. Den ene er at slik manglende journalføring ofte finner sted, og vanskeliggjør journalistiske undersøkelser. I tillegg var saken i seg selv spesiell, siden så mye omfattende, manglende journalføring kunne knyttes direkte til en fremtredende politiker.

11.6 Utfordring: Manglende dokumenter

I flere saker, både på Stortinget og i regjeringen, har dokumentasjon manglet i arkivene. I noen tilfeller gjelder det sentrale enkeltdokumenter i saker om ytelser til politikere. Det har også vært snakk om all korrespondanse i ett tilfelle. Kunne vi få tak i nødvendig informasjon på andre måter? Noen ganger klarte vi det. For eksempel da SMK ikke hadde etterlønnssøknaden til nåværende statsråd Anne Beathe Tvinning fra et tidligere opphold i regjeringsapparatet. Det kom vi oss rundt da vi kom på at SMK hadde oppgitt at det lages notater i forbindelse med hver sak. Disse ville de ikke gi ut, men vi kunne spørre om det i et slikt notat sto informasjon om innholdet i det manglende dokumentet. Det gjorde det.

11.7 Utfordring: Mange avslag og sladding

Tidlig i arbeidet undersøkte vi Fabian Stangs brudd på informasjonsplikten. Vi ville finne ut av hvem det var han forsøkte å få sitt gamle departement til å benåde, men navnet var sladdet. Dokumentene inneholdt imidlertid nok informasjon til at vi kunne identifiserte den straffedømte mannen.

Vi har ofte opplevd både sladding av dokumenter og innsynsavslag på svært varierende grunnlag. Noen ganger har det vært mulig å benytte usladdet informasjon for å resonnerer seg til hva som var hemmeligholdt, men ofte ikke. Vårt fremste virkemiddel mot avslag og sladding har vært krav om utvidet begrunnelse. I noen tilfeller kan det virke som om det nesten går automatisk i å avvise innsyn. Når det offentlige deretter må begrunne avslaget i loven, har vi ofte fått ut dokumentene vi ønsker. For

¹⁵ Distill Web Monitor, <https://chrome.google.com/webstore/detail/distill-web-monitor/inlikiemeeknofckkjolnbpehgadgge>

eksempel Landbruksdirektoratet ville først ikke gi oss dokumenter, der det kom frem at et pr-byrå omtalte en tidligere landbrukspolitiker som rådgiver for flere store aktører innen sektoren. Etaten snudde etter et krav om utvidet begrunnelse.

11.8 Spesielle erfaringer med innsyn

Usedvanlig lang saksbehandlingstid har vært en utfordring i flere saker. Tidligere statssekretær Marianne Hagen skrev i sitt karanteneskjema at Aker Solutions, der hun hadde fått ny jobb, ikke hadde kontakt med det offentlige. Derfor ville vi få ut korrespondanse mellom Hagen og Utenriksdepartementet, der hun jobbet før. Det viste seg å være omfattende kontakt, men store deler av disse dokumentene fikk vi først da vi truet med å klage departementet inn til Sivilombudet for sen saksbehandling. Også hos Karantenenemnda har vi opplevd å få ut lenge etterspurte dokumenter etter å ha varslet klage til departementet og Sivilombudet. I tillegg har nemnden overfor politikere oppgitt at dokumenter skulle gis ut og vedtak publiseres lenge før det som ble tilfellet.

På Stortinget ba vi om innsyn i utbetalinger av etterlønn etter 2009-valget, uten å få det på over en måned. Oversikten kom på dagen etter en purring i desember. Da viste det seg at en sittende stortingsrepresentant hadde fått etterlønn.

Saksbehandlingstiden er ikke den eneste innsynsutfordringen som har gått igjen. Ofte har offentlige virksomheter opplyst at gamle systemer umuliggjør tilgang til dokumenter. I forbindelse med undersøkelser av søknadsprosesser, blir det jevnlig henvist til at dokumenter ikke kan gis ut på grunn av EUs personvernforordning.

Noen avslag har vært mer oppsiktsvekkende enn gjennomgående. En kommune mente ansettelsen av en tidligere politiker ikke hadde offentlighetens interesse. Den ville ikke gi ut dokumenter før vi ba om utvidet begrunnelse. En annen oppga at et dokument var unntatt offentlighet. Da vi spurte om begrunnelsen, var svaret at saksbehandleren ikke visste.

11.9 Spesiell erfaring: Politikere mener alt er i orden

Noen politikere har umiddelbart innrømmet manglende informering. Andre har stått på at alt er gjort etter boken, helt til vi la frem dokumentasjon på det motsatte. Flere lot være å svare da vi stilte åpne spørsmål, for så å gi lyd fra seg da det ble klart at vi satt på dokumentasjon og det ville komme en sak.

Da vi spurte Fabian Stang om han jobbet noe opp mot regjeringen hos Elden, sa han nei. Da vi påpekte at han hadde vært i kontakt med det gamle departementet, sa han at det ikke var opp mot politisk ledelse. Vi satt imidlertid på e-poster til en statssekretær. Da vi påpekte informeringen fra Statsministerens kontor om reglene, sa han at han ikke fant noe brev fra SMK. Også dette fikk vi tak i. I møte med manglende svar og avvísninger, har løsningen alltid vært å fortsette jakten på dokumentasjon og stille spørsmål igjen og igjen.

11.10 Spesiell erfaring: Tullesak, landssvik og hending

«Dette er rett og slett en tullesak», mente en politiker som hadde brutt informasjonsplikten. Lignende meldinger har kommet fra flere, enten det har vært snakk om brudd på karanteneloven, urettmessig etterlønn eller annet. En annen omtalte, dypt ironisk, sitt eget regelbrudd som «landssvik». Sent på natten kom det vet et tilfelle en melding, der vår omtale ble kalt «hending». En eks-politiker har også sammenlignet vår opptreden i en telefonsamtale med en gerilja.

Vi har forståelse for at kritisk søkelys fra mediene kan være ubehagelig. Samtidig er det interessant at folk i fremtredende posisjoner, som har brutt lover og regler, mener mediedekningen er problemet.

11.11 Spesiell erfaring: Historiefortelling

I flere saker har involverte aktører erkjent at noe galt har skjedd. Men så har det skjedd noe interessant, når årsakssammenhengen skal forklares. Flere har forsøkt å fremstille det som om de selv har gått inn for opprydning, og at det ikke kom som følge av våre undersøkelser.

Et av de fremste eksemplene, er politikerne som har sagt at de på eget initiativ henvendte seg til Stortinget i forbindelse med urettmessig utbetalt etterlønn. Uten å nevne at bakgrunnen var henvendelser fra oss. Et annet eksempel er da Stortinget gikk inn for en gjennomgåelse av etterlønnsordningen. Dette ble satt i sammenheng med SMKs innstramming. Men avgjørelsen kom i måneden etter, da vi hadde skrevet flere saker om etterlønnsordningen.

11.12 Etikk: Tvilstilfeller

Vi har omtalt en rekke politikeres brudd på lover og regler. Da har det ikke vært så vanskelig å ta beslutningen om publisering. Men hva med tvilstilfeller, hvor det ikke nødvendigvis er noe brudd på en formell regel? I slike saker har vi hele tiden vurdert forholdene opp mot ordningens intensjon. Samtidig har vi forsøkt å presisere at det er systemet som har mangler.

Mange av enkeltsakene har vært interessante i seg selv, men vi har også omtalt dem for å belyse ulike aspekter av de forskjellige systemene. For eksempel skrev vi om Anne Beathe Tvinnereims forsøk på å få etterlønn, selv om hun hadde jobb å gå til. Hun lyktes ikke. Var det da verdt å omtale? Vi gjorde det, fordi vi i materialet hadde sett mange slike forsøk. Selv om politikerne ikke lyktes, mente vi det hadde offentlig interesse å fortelle om hvordan flere prøvde å bruke ordningen.

En rekke saker er blitt sjekket ut og droppet. Vi fikk for eksempel innsyn i dokumentasjon som viste at en politiker hadde sagt opp jobben kort tid før vedkommende søkte om etterlønn. Det skulle man tro var fullstendig i strid med ordningens formål. Men ved nærmere undersøkelse, viste det seg at vedkommende ikke hadde vært i jobben på lang tid, og den gamle stillingen eksisterte ikke lenger. Det var altså ikke noen reell jobb som ventet.

Andre medier har problematisert etterlønnsordningene generelt. Vi har i stedet forsøkt å se på hvordan de brukes. Det finnes gode argumenter for at man har et system for tidligere politikere som sliter med å komme seg i arbeid når de er ferdige. Og for at det ikke er ønskelig med posisjonering for en stilling fra folkevalgte og regjeringspolitikere.

11.13 En refleksjon

Vi burde ha kommet på sporet av dette prosjektet før. I 2019 førte et enkelt spørsmål fra oss om Erik Skutles etterlønnssak til en tilbakebetaling på nesten en halv million kroner og en vekker for administrasjonen på Stortinget. Men vi begynte ikke å se nærmere på systemet. Samme år skrev vi om pendlerboligordningen på Stortinget, og hvordan en representant med flere boliger i Oslo hadde fått enda en av Stortinget¹⁶. Men heller ikke da så vi noe nærmere på ordningen som lå bak. Det har særlig

¹⁶ Her kjøpte eiendomsinvestor Himanshu Gulati sin femte leilighet – og fikk dermed pendlerbolig av Stortinget <https://www.dn.no/politikk/himanshu-gulati/fremskrittspartiet/stortinget/her-kjopte-eiendomsinvestor-himanshu-gulati-sin-femte-leilighet-og-fikk-dermed-pendlerbolig-av-stortinget/2-1-607249>

Aftenposten gjort på en strålende måte i 2021, men også Adresseavisen med sin avsløring om tidligere stortingspresident Eva Kristin Hansen. Vi har også, gjennom flere år, hørt politikere kritisere Karantenenemndas vurderinger og mangler ved ordningen. Det var lett å avfeie som klager fra misfornøyde politikere, i stedet for å undersøke systemet. I tillegg har regjeringens etterlønnssaker vært i DN-spaltene i flere år. Heller ikke der kom vi på å granske ordningen før nå.

Vi har, som mange andre medier, i større grad fulgt med på hva våre fremste politikere gjør mens de er i sine toppstillinger, og ikke hvordan de opererer etterpå. Ordningene ved fratredelse, som de selv har laget, har fått lite oppmerksomhet. Det har igjen muliggjort manglende kontroll, regelbrudd og misbruk. Det fant vi ut av til slutt.

11.14 Omfang

Vi har siden mars 2021 sett nærmere på rundt 200 karantenesaker for tidligere regjeringspolitikere. I forbindelse med disse sakene har vi fått tak i og gjennomgått over 50 meldeskjemaer innsendt til karantenemyndighetene. Ingen andre medier har tidligere gjennomført en slik systematisk gjennomgang av denne informasjonskilden. På Stortinget har vi undersøkt over 200 etterlønnssaker. I regjeringen litt under det.

Vi har i løpet av arbeidet sendt omtrent 440 spesifiserte innsynsbegjæringer til ulike offentlige virksomheter (vedlegg). Flest, rundt 160 til sammen, er blitt sendt til Stortinget, Karantenenemnda og Statsministerens kontor. Når det gjelder nemnden har vi i forbindelse med dette prosjektet sendt flere innsynsbegjæringer enn den mottok totalt i hele 2019¹⁷.

I tillegg har vi fått innsyn i langt mer omfattende dokumentasjon gjennom direkte søk i særlig elnnsyn. For eksempel har vi sendt over 300 innsynskrav om advokatfirmaet Elden, Rederiforbundet og NHOs kontakt med offentlige myndigheter for å sjekke hvordan eks-politikere i de organisasjonene opererte.

Gjennom de automatiske innsynssøkene har vi fått over 5000 treff i elnnsyn. De fleste av disse treffene handler om de nye arbeidsgiverne til eks-politikere. Disse søkene har vært brede, men nyttige. Vi har også hatt en rekke smalere søk, som har gitt færre, mer presise, treff.

I prosjektmappene ligger over 2000 dokumenter.

12. Funn og konsekvenser

DN har gransket tre ordninger. Her er noen sentrale funn og konsekvenser oppsummert.

12.1 Karantenesystemet

Det ble innført ny karantenelov i 2016. Siden har nesten 30 tidligere regjeringspolitikere latt være å melde inn nye jobber og verv til Karantenenemnda, slik loven krever. Flere har gått over til virksomheter innenfor samme saksfelt, og noen har der vært involvert i arbeid opp mot departementet de kom fra.

¹⁷ Årsmelding fra Karantenenemnda 2019, https://www.regjeringen.no/contentassets/9a71127c493e45e5a87c09f25ad2e18d/karantenenemnda_arsmelding_2019.pdf

Konsekvenser:

- Alle politikerne som ikke har meldt inn roller har fått kritikk for brudd på informasjonsplikten. Dette har nesten ikke skjedd tidligere.
- Karantenenemnda har selv fått kraftig kritikk fra både jurister og politikere for sin saksbehandling. Både på grunn av manglende realbehandling i mange saker og at den har nøydt seg med kritikk. En rådgiver i Justisdepartementet mente at gebyr kunne være aktuelt.
- Daværende statsminister Erna Solberg kalte det «svært uheldig» at hennes politikere ikke hadde meldt inn jobber og verv. Regjeringen Solberg begynte arbeidet med revidert karantenelov.
- Den nye regjeringen til Jonas Gahr Støre la i desember frem et forslag om kraftige innstramminger av karanteneoven. Den ansvarlige statsråden har i den forbindelse trukket frem DNSs funn.

12.2 Regjeringens etterlønsordning

I over 30 saker har politikere med jobb å gå til fått etterlønn, bare mellom starten av 2016 og frem til midten av 2021. Politikere i permisjon, oftest fra offentlige stillinger, har i denne perioden fått rundt to millioner kroner til sammen. Det er i tillegg gjort få endringer i stortingsvedtaket som lå til grunn for ordningen siden 1993. Ordningens intensjon har helt siden 60-tallet vært å hjelpe politikerne som står uten arbeid og inntekt ved endt tjeneste.

Konsekvenser:

- Statsministerens kontor har strammet kraftig inn på etterlønsordningen. Tidligere statsminister Erna Solberg har kalt aspekter av den gamle ordningen uheldig. Tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik har sagt at den burde vært endret tidligere.
- Stortinget har innskjerpet vedtaket som ligger til grunn for ordningen.

12.3 Stortingets etterlønsordning

Et tosifret antall tidligere representanter har unnlatt å si fra om arbeid og inntekt mens de har mottatt etterlønn fra Stortinget. Det har også blitt utbetalt store beløp til politikere med jobb å gå til. Flere har bedt om utvidet permisjon i gamle jobber, med eksplisitt henvisning til at de skulle ha etterlønn. Også denne ordningen har hele tiden vært til for eks-politikere uten jobb og inntekt. Systemet har i stor grad vært tillitsbasert siden innføringen på 1960-tallet. Da en kontrollhjemmel ble innført i 2009, ble den ikke brukt på over ti år. Tidligere stortingspolitikere slipper med tilbakebetaling når de ikke oppgir arbeid og inntekt. Nav-brukere blir anmeldt, dømt og fengslet hvis de ikke sier fra om tilsvarende beløp.

Konsekvenser:

- Stortinget har krevd tilbake mer enn én million kroner i urettmessig utbetalt etterlønn. Flere saker er fortsatt til behandling hos advokat.
- Stortinget har innført langt strengere kontroll av etterlønnssaker. Et eksternt utvalg ser på utformingen av ordningen.
- Riksrevisjonen har iverksatt en granskning av Stortingets etterlønsordning.

13. Vedlegg

13.1 Oversikt over saker

13.1.1 Artikler om karantenesystemet for politikere

10. juni 2021: En rekke politikere har begynt i nye jobber – uten å melde fra til Karantenenemnda (dokumentar)

<https://www.dn.no/magasinet/dokumentar/stortinget/karantenenemnda/julie-brodtkorb/en-rekke-politikere-har-begynt-i-nye-jobber-uten-a-melde-fra-til-karantenenemnda/2-1-1015359>

11. juni 2021: Kokkelimonke i kokkelimonkepolitiet (kommentar)

<https://www.dn.no/uten-filter/politikk/karantene/offentlig-forvaltning/kokkelimonke-i-kokkelimonkepolitiet/2-1-1023424>

12. juni 2021: Erna Solberg: – Svært uheldig at flere tidligere politikere ikke har fulgt reglene

<https://www.dn.no/politikk/erna-solberg-svart-uheldig-at-flere-tidligere-politikere-ikke-har-fulgt-reglene/2-1-1024029>

13. juni 2021: Reaksjoner på Stortinget etter karantenesak: – Verre enn vi hadde fryktet

<https://www.dn.no/politikk/sv/karantene/karantenenemnda/reaksjoner-pa-stortinget-etter-karantenesak-verre-enn-vi-hadde-fryktet/2-1-1023637>

14. juni 2021: Ekspert på politikernes karantenesystem: – Forbauset over at såpass mange ikke har gitt informasjon

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/ekspert-pa-politikernes-karantenesystem-forbauset-over-at-sapass-mange-ikke-har-gitt-informasjon/2-1-1024311>

15. juni 2021: Astrup om strengere karanteneregler for politikere: – Mange forslag som er verdt å følge opp

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/nikolai-astrup/karantenenemnda/astrup-om-strengere-karanteneregler-for-politikere-mange-forslag-som-er-verdt-a-folge-opp/2-1-1024313>

15. juni 2021: Bevisstløse eks-politikere truer tilliten til en fornuftig karanteneordning (kommentar)

<https://www.dn.no/leder/politikk/karantenenemnda/habilitet/dn-mener-bevisstlose-eks-politikere-truer-tilliten-til-en-fornuftig-karanteneordning/2-1-1025306>

18. juni 2021: Oversikt: Her er politikerne som ikke meldte inn jobber og verv

<https://www.dn.no/politikk/espen-teigen/karantenenemnda/justis-og-beredskapsdepartementet/oversikt-her-er-politikerne-som-ikke-meldte-inn-jobber-og-verv/2-1-1024670>

20. juni 2021: Sp-topp vil ha obligatorisk karantene for politikere som går over til pr-bransjen

<https://www.dn.no/politikk/sp-topp-vil-ha-obligatorisk-karantene-for-politikere-som-gar-til-pr-bransjen/2-1-1026740>

23. juni 2021: Satt i regjering – nå behandler eks-statsråden politikernes overganger

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/karantenenemnda/satt-i-regjering-na-behandler-eks-statsraden-politikernes-overganger/2-1-1026196>

26. juni 2021: – Nemnd varslet om problemer – regjeringen brukte flere år på å følge opp

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/nikolai-astrup/nemnd-varslet-om-problemer-regjeringen-brukte-flere-ar-pa-a-folge-opp/2-1-1027966>

26. juni 2021: Karanteneoversikten (database)

<https://www.dn.no/staticprojects/2021/06/karanteneoversikten/>

28. juni 2021: Toppbyråkrat advarte mot for kort karantene da politiker gikk til NHO – ble ikke hørt

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/kunnskapsdepartementet/nho/toppbyrakrat-advarte-mot-for-kort-karantene-da-politiker-gikk-til-nho-ble-ikke-hort/2-1-1029770>

30. juni 2021: Eks-statssekretær fikk lobbyjobb – Karantenenemnda behandlet ikke saken

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/kulturdepartementet/venstre/eks-statssekretar-fikk-lobbyjobb-karantenenemnda-behandlet-ikke-saken/2-1-1030772>

1. juli 2021: Karantenenemnda reagerer mot åtte politikere: «Sterkt kritikkverdige»

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/karantenenemnda-reagerer-mot-atte-politikere-sterkt-kritikkverdige/2-1-1033726>

4. juli 2021: Statsministerens nære rådgiver klagde på Karantenenemnda – pekte på sakene til kolleger

<https://www.dn.no/politikk/statsministerens-naere-radgiver-klagde-pa-karantenenemnda-pekte-pa-sakene-til-kolleger/2-1-1033009>

8. juli 2021: Nemnd får skarp kritikk for behandling av lovbrudd: – Hverken juridisk eller demokratisk tilstrekkelig

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/karantenenemnda/jan-fridthjof-bernt/nemnd-far-skarp-kritikk-for-behandling-av-lovbrudd-hverken-juridisk-eller-demokratisk-tilstrekkelig/2-1-1034335>

11. juli 2021: Eks-statssekretær «ble tatt vel imot» i ny jobb på grunn av regjeringserfaring – meldte ikke fra til Karantenenemnda

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/helse-og-omsorgsdepartementet/eks-statssekretar-ble-tatt-vel-imot-i-ny-jobb-pa-grunn-av-regjeringserfaring-meldte-ikke-fra-til-karantenenemnda/2-1-1035209>

11. juli 2021: Hvis politikere bryter reglene, må det få konsekvenser (kommentar)

<https://www.dn.no/leder/karantene/karantenenemnda/politikk/dn-mener-hvis-politikerne-bryter-reglene-ma-det-fa-konsekvenser/2-1-1037890>

14. juli 2021: Flere partier reagerer på behandling av lovbrudd fra politikere: – Sånn er det ikke for dem som går på Nav

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/karantenenemnda/arbeiderpartiet/flere-partier-reagerer-pa-behandling-av-lovbrudd-fra-politikere-sann-er-det-ikke-for-dem-som-gar-pa-nav/2-1-1037385>

5. august 2021: Frps energirådgiver sitter i styret til energiselskap – får honorar på 175.000 kroner

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/olje-og-energidepartementet/cloudberry-clean-energy/frps-energiradgiver-sitter-i-styret-til-energiselskap-far-honorar-pa-175000-kroner/2-1-1040080>

8. august 2021: Nemnd ba om hjelp etter politikerlovbrudd – rådgiver i Justisdepartementet mente gebyr kunne være aktuelt

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/nemnd-ba-om-hjelp-etter-politikerlovbrudd-radgiver-i-justisdepartementet-mente-gebyr-kunne-vare-aktuelt/2-1-1047761>

14. august 2021: Flere tidligere regjeringspolitikere får krass kritikk for brudd på informasjonsplikten

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/fire-tidligere-regjeringspolitikere-far-krass-kritikk-for-brudd-pa-informasjonsplikten/2-1-1051226>

16. september 2021: Over 20 politikere har brutt informasjonsplikten, ingen har fått gebyr – nemndleder sier reglene er vanskelige å bruke

<https://www.dn.no/politikk/valg-2021/regjeringen/karantenenemnda/over-20-politikere-har-brutt-informasjonsplikten-ingen-har-fatt-gebyr-nemndleder-sier-reglene-er-vanskelige-a-bruke/2-1-1060058>

27. september 2021: Eks-politikerens sa at Røkke-selskapet ikke hadde kontakt med det offentlige – så begynte hun å jobbe opp mot gamle kjente i UD

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/marianne-hagen/utenriksdepartementet/eks-politikerens-sa-at-rokke-selskapet-ikke-hadde-kontakt-med-det-offentlige-sa-begynte-hun-a-jobbe-opp-mot-gamle-kjente-i-ud/2-1-1070760>

27. September 2021: Regjeringens karanteneordning ser ut som en flau vits (kommentar)

<https://www.dn.no/leder/regjeringen/karantene/karantenenemnda/dn-mener-regjeringens-karanteneordning-ser-ut-som-en-flau-vits/2-1-1073796>

4. oktober 2021: Tine Sundtoft trekker seg fra Karantenenemnda

<https://www.dn.no/politikk/karantenenemnda/regjeringen/tine-sundtoft-trekker-seg-fra-karantenenemnda/2-1-1076842>

11. november 2021: Solberg-regjeringen tilbød direktør i NHO-forening plass i nemnd som jevnlig vurderer overganger til NHO-systemet

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/karantenenemnda/nho/solberg-regjeringen-tilbod-direktor-i-nho-forening-plass-i-nemnd-som-jevnlig-vurderer-overganger-til-nho-systemet/2-1-1096315>

6. januar 2022: Regjeringen vil stramme inn karantene-loven for politikere

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/kommunal-og-moderniseringsdepartementet/karantenenemnda/regjeringen-vil-stramme-inn-karantene-loven-for-politikere/2-1-1137881>

13.1.2 Artikler om regjeringens etterlønsordning

18. august 2021: Regjeringspolitikere med jobb å gå til har fått flere millioner kroner i etterlønn (dokumentar)

<https://www.dn.no/magasinet/dokumentar/regjeringen/statsministerens-kontor/erna-solberg/regjeringspolitikere-med-jobb-a-ga-til-har-fatt-flere-millioner-kroner-i-etterlonn/2-1-1048968>

18. august 2021: Arbeidslinje for de mange, bunnlinje for de få (kommentar)

<https://www.dn.no/kommentar/stortingsvalget-2021/politikk/etterlonn/arbeidslinje-for-de-mange-bunnlinje-for-de-fa/2-1-1053164>

19. august 2021: Statsministerens kontor innrømmer: – Vi mener det ikke er riktig bruk av statens midler

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/statsministerens-kontor/erna-solberg/statsministerens-kontor-innrommer-vi-mener-det-ikke-er-riktig-bruk-av-statens-midler/2-1-1054679?abtest=a>

19. august 2021: Har du jobb, trenger du ikke etterlønn (kommentar)

<https://www.dn.no/leder/regjeringen/stortinget/etterlonn/dn-mener-har-du-jobb-trenger-du-ikke-etterlonn/2-1-1054873>

20. august 2021: Presidenten og visepresidenten på Stortinget støtter gjennomgåelse av etterlønsordning

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/regjeringen/valg-2021/presidenten-og-visepresidenten-pa-stortinget-stotter-gjennomgaelse-av-etterlonnsordning/2-1-1054704>

21. august 2021: Eks-politiker fikk nesten en halv million kroner i etterlønn – hadde jobb å gå til

<https://www.dn.no/politikk/eks-politiker-fikk-nesten-en-half-million-kroner-i-etterlonn-hadde-jobb-a-ga-til/2-1-1050986>

23. august 2021: Hun var med da etterlønsordningen ble vedtatt i 1993: – Åpenbart behov for endringer

<https://www.dn.no/politikk/valg-2021/regjeringen/stortinget/hun-var-med-da-etterlonnsordningen-ble-vedtatt-i-1993-apenbart-behov-for-endringer/2-1-1054971>

24. august 2021: Statssekretær gikk av for å drive valgkamp – fikk etterlønn på nesten en kvart millioner

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/stortinget/valg-2021/statssekretar-gikk-av-for-a-drive-valgkamp-fikk-etterlonn-pa-nesten-en-kvart-million/2-1-1056379>

27. august 2021: Flere av Erna Solbergs statsråder har fått automatisk etterlønn – nå kaller hun ordningen uheldig

<https://www.dn.no/politikk/erna-solberg/valg-2021/statsministerens-kontor/flere-av-erna-solbergs-statsrader-har-fatt-automatisk-etterlonn-na-kaller-hun-ordningen-uheldig/2-1-1056879>

9. oktober 2021: Frank Bakke-Jensen har flyttet oppstart i ny jobb – får over 100.000 kroner i etterlønn

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/regjeringen/erna-solberg/frank-bakke-jensen-har-flyttet-oppstart-i-ny-jobb-far-over-100000-kroner-i-etterlonn/2-1-1079554>

22. oktober 2021: Stortingets presidentskap vil fjerne automatisk etterlønn til statsråder

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/regjeringen/statsministerens-kontor/stortingets-presidentskap-vil-fjerne-automatisk-etterlonn-til-statsrader/2-1-1086347>

28. oktober 2021: Sist statsråden var i regjering, forsøkte hun å få etterlønn mens hun hadde jobb å gå til: – Ser i ettertid at det ikke var nødvendig

<https://www.dn.no/politikk/regjeringen/anne-beathe-tvinnereim/senterpartiet/sist-statsraden-var-i-regjering-forsokte-hun-a-fa-etterlonn-mens-hun-hadde-jobb-a-ga-til-ser-i-ettertid-at-det-ikke-var-nodvendig/2-1-1088067>

7. desember 2021: En rekke dokumenter ble ikke journalført av Statsministerens kontor – før etter Erna Solbergs valgnederlag

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/regjeringen/erna-solberg/en-rekke-dokumenter-ble-ikke-journalfort-av-statsministerens-kontor-for-etter-erna-solbergs-valgnederlag/2-1-1104676>

13.1.3 Artikler om Stortingets etterlønnordning

6. september 2021: Frp-politiker fikk etterlønn fra Stortinget – sa han var arbeidsledig mens han drev selskap

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/frp-politiker-fikk-etterlonn-fra-stortinget-sa-han-var-arbeidsledig-mens-han-drev-selskap/2-1-1060941>

6. september 2021: Boligtriksing og etterlønnssiffel truer tilliten til hele politikerstanden (kommentar)

<https://www.dn.no/leder/stortingsvalget-2021/politikk/kjell-ingolf-ropstad/dn-mener-boligtriksing-og-etterlonnsfiffel-truer-tilliten-til-hele-politikerstanden/2-1-1063021>

7. september 2021: Politikere fikk etterlønn fra Stortinget – rapporterte ikke annen inntekt og arbeid

<https://www.dn.no/politikk/valg-2021/stortinget/regjeringen/politikere-fikk-etterlonn-fra-stortinget-rapporterte-ikke-annen-inntekt-og-arbeid/2-1-1059805>

9. september 2021: Høyre-politiker søkte om permisjon fra jobben – fordi han skulle få etterlønn fra Stortinget

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/valg-2021/hoyre-politiker-sokte-om-permisjon-fra-jobben-fordi-han-skulle-fa-etterlonn-fra-stortinget/2-1-1059807>

9. september 2021: Stortinget skal gå gjennom etterlønnssordningen til representanter

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/tone-troen/valg-2021/stortinget-skal-ga-gjennom-etterlonnsordningen-til-representanter/2-1-1065043>

12. september 2021: Tidligere nestleder i kontrollkomiteen på Stortinget må betalte tilbake over 70.000 kroner i etterlønn

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/valg-2021/stortingsvalget-2021/tidligere-nestleder-i-kontrollkomiteen-pa-stortinget-ma-betale-tilbake-over-70000-kroner-i-etterlonn/2-1-1065882>

18. september 2021: Stortingets etterlønnssordning har «i stor grad vært tillitsbasert» i over 50 år

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/stortingets-etterlonnsordning-har-i-stor-grad-vart-tillitsbasert-i-over-50-ar/2-1-1069144>

1. oktober 2021: Frp-politiker fikk over en halv million kroner i etterlønn fra Stortinget – samtidig drev han med eiendomsvirksomhet

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/eiendom/frp-politiker-fikk-over-en-half-million-kroner-i-etterlonn-fra-stortinget-samtidig-drev-han-med-eiendomsvirksomhet/2-1-1070178>

7. oktober 2021: Ap-politiker tiltalt for bedrageri mot Stortinget skal få etterlønn fra Stortinget – mens rettssaken pågår

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/ap-politiker-tiltalt-for-bedrageri-mot-stortinget-skal-fa-etterlonn-fra-stortinget-mens-rettssaken-pagar/2-1-1077847>

8. oktober 2021: KrF-politiker skaffet utvidet permisjon – skulle søke etterlønn fra Stortinget

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/krf/steinar-reiten/krf-politiker-skaffet-utvidet-permisjon-skulle-soke-etterlonn-fra-stortinget/2-1-1078266>

18. oktober 2021: Stortinget bruker eksterne advokater i to etterlønnssaker

<https://www.dn.no/politikk/advokatfirmaet-elden/john-christian-elden/stortinget/stortinget-bruker-eksterne-advokater-i-to-etterlonssaker/2-1-1081196>

22. oktober 2021: Stortinget har fått tilbakebetalt over 400.000 kroner i etterlønnssaker

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/stortinget-har-fatt-tilbakebetalt-over-400000-kroner-i-etterlonssaker/2-1-1085250>

2. november 2021: Politikere på etterlønn slipper med tilbakebetaling når de ikke oppgir inntekt – Nav-brukere blir anmeldt, dømt og fengslet

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/nav/politikere-pa-etterlonn-slipper-med-tilbakebetaling-nar-de-ikke-oppgir-inntekt-nav-brukere-blir-anmeldt-domt-og-fengslet/2-1-1066067>

2. november 2021: Ta etterlønnssordningene ut av Stortinget (kommentar)

<https://www.dn.no/leder/politikk/stortinget/etterlonn/dn-mener-ta-etterlonnsordningene-ut-av-stortinget/2-1-1091711>

4. november 2021: Arbeidsministeren om ulik behandling av Nav-brukere og politikere: – Skjønner godt at dette er noe som skaper reaksjoner

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/regjeringen/nav/arbeidsministeren-om-ulik-behandling-av-nav-brukere-og-politikere-skjønner-godt-at-dette-er-noe-som-skaper-reaksjoner/2-1-1092614>

19. november 2021: Syv av ti Nav-brukere som anmeldes får ubetinget fengsel – de fleste sakene gjelder manglende informering

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/nav/syv-av-ti-nav-brukere-som-anmeldes-far-ubetinget-fengsel-de-fleste-sakene-gjelder-manglende-informering/2-1-1100514>

22. november 2021: Flere partier etterlyser ytterligere oppfølging av Stortingets etterlønsordning

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/stortingets-presidentskap/sv/flere-partier-etterlyser-ytterligere-oppfolging-av-stortingets-etterlonnsordning/2-1-1102140>

25. november 2021: Riksrevisjonen vil undersøke Stortingets etterlønsordning

<https://www.dn.no/politikk/riksrevisjonen/stortinget/riksrevisjonen-vil-undersoke-stortingets-etterlonnsordning/2-1-1106072>

3. desember 2021: KrF-politiker oppga for lite inntekt – betaler tilbake 155.000 til Stortinget

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/marianne-andreassen/krf/krf-politiker-oppga-for-lite-inntekt-betaler-tilbake-155000-til-stortinget/2-1-1109292>

12. desember 2021: Stortingsdirektøren om etterlønsaker: – Vi kan ikke utelukke anmeldelser

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/masud-gharahkhani/svein-harberg/stortingsdirektoren-om-etterlonnsaker-vi-kan-ikke-utelukke-anmeldelser/2-1-1115615>

19. desember 2021: Stortinget betalte 58.000 kroner i etterlønn til sittende stortingsrepresentant

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/per-olaf-lundteigen/stortinget-betalte-58000-kroner-i-etterlonn-til-sittende-stortingsrepresentant/2-1-1129141>

28. desember 2021: Frp-politiker på etterlønn sa Stortinget var orientert om eiendomsvirksomhet – administrasjonen finner ikke spor av det

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/etterlonn/per-roald-bredvold/frp-politiker-pa-etterlonn-sa-stortinget-var-orientert-om-eiendomsvirksomhet-administrasjonen-finner-ikke-spor-av-det/2-1-1132953>

9. januar 2022: Stortinget skaffet mulighet for kontroll av etterlønn – betalte nesten 50 millioner kroner uten å bruke den

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/riksrevisjonen/dag-terje-andersen/stortinget-skaffet-mulighet-for-kontroll-av-etterlonn-betalte-nesten-50-millioner-kroner-uten-a-bruke-den/2-1-1120491>

10. januar 2022: Riksrevisjonen: – Større risiko ved etterlønsordningen enn vi som revisor har vært kjent med

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/riksrevisjonen/riksrevisjonen-storre-risiko-ved-etterlonnsordningen-enn-vi-som-revisor-har-vart-kjent-med/2-1-1140244>

16. januar 2022: Frp-politiker på etterlønn informerte ikke Stortinget om kaféselskapet sitt – eller utbyttet han tok ut

<https://www.dn.no/politikk/stortinget/frp/ib-thomsen/frp-politiker-pa-etterlonn-informerte-ikke-stortinget-om-kafe-selskapet-sitt-eller-utbyttet-han-tok-ut/2-1-1145242>

13.2 Omfattende korrespondanse i sak som ikke ble journalført hos Kunnskapsdepartementet

Sak for karantenemnda Rebekka Borsch	6	Fra Karantenemnda.	Inngående dokument	30.03.2020	11.06.2021
Sak for karantenemnda Tilbakemelding Rebekka Borsch	7	Til Karantenemnda.	Utgående dokument	31.03.2020	11.06.2021
Kopi av Vedtak i Karantenemnda Rebekka Borsch	8	Fra Karantenemnda.	Inngående dokument	02.04.2020	11.06.2021
Sak for karantenemnda Rebekka Borsch	9	Fra Karantenemnda.	Inngående dokument	14.04.2020	11.06.2021
Sak for karantenemnda Rebekka Borsch	10	Fra Karantenemnda.	Inngående dokument	14.04.2020	11.06.2021
Sak for karantenemnda Rebekka Borsch	11	Fra Karantenemnda.	Inngående dokument	15.04.2020	11.06.2021

13.3 Avslag fra Karantenenemnda

Hei,

Karantenenemnda viser til at du har sendt krav om innsyn i alle dokumenter tilknyttet hver enkelt karantenesak Karantenenemnda har behandlet siden 1.1.2016.

Sekretariatet for Karantenenemnda har sendt deg et svar om at det er et svært omfattende innsynskrav, og at det vil ta lang tid å behandle innsynskravet, jf. vedlagte e-post. Karantenenemndas arkiv ikke er digitalisert og gjennomgang av hver sak vil måtte ta tid. Vi gjør også oppmerksom på at sekretariatet ikke arbeider på fulltid for Karantenenemnda og for tiden er også alle ansatte på grunn av smittevernreglene pålagt å ha hjemmekontor.

Du har fått tilsendt noen saker fra 2016 og 2017. Du er også gjort kjent med at alle [avgjørelsene](#) er publisert på regjeringen.no, samt at det er gitt omtale av saken i [årsmeldingene](#)

Karantenenemnda viser til at offentleglova § 28 stiller krav om identifikasjon av saker av en bestemt art. Et hensyn det legges vekt på er omfanget og at antall saker er betydelig.

Karantenenemnda vil be på bakgrunn av dette be deg opplyse hvilke saker som er av størst interesse, slik at vi kan prioritere disse.

Med hilsen
Reidun Slåen
på vegne av Hill-Marta Solberg – leder av Karantenenemnda

13.4 Eksempel på informasjon til politikere fra Statsministerens kontor

Vi gjør oppmerksom på de bestemmelser som følger av lov 19. juni 2015 om informasjonsplikt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmenn og tjenestemenn, som trådte i kraft 1. januar 2016.

13.5 Stortingets vedtak om å gi innsyn i historisk register

2. Vurdering av klagen

Det følger av SDO § 1 annet punktum at bestemmelsene i [offentleglova](#) (lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i [offentleg verksemd](#)) «[...] gjelder tilsvarende, så langt de passer, med de presiseringer og unntak som følger av disse regler». SDO § 7 slår i tillegg fast at «Opplysninger som er undergitt taushetsplikt i henhold til instruks for tilsatte i Stortingets administrasjon, er unntatt fra innsyn».

Det ble gitt avslag på [begjæringen](#) om innsyn under [henvisning](#) til blant annet at SDO § 1 gir rom for et visst skjønn når det gjelder hva slags opplysninger hos Stortinget som kan unntas offentlighet, og da særlig når det gjelder opplysninger som har en tilknytning til den parlamentariske virksomheten. Det ble videre opplyst at det i denne vurderingen er relevant at Reglement om register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser § 16 foreskriver at opplysninger om representanter som går ut av Stortinget skal tas ut av registeret, jf. tilsvarende i § 3 annet ledd i forskriften som gjelder for regjeringsmedlemmer. Reglementet i sin helhet kan finnes her:

<https://www.stortinget.no/no/Stortinget-og-demokratiet/Representantene/Okonomiske-interesser/>

Det ble i denne sammenheng også vist til at hovedformålet med registeret er å gi en oppdatert oversikt til enhver tid over hvilke økonomiske interesser og verv dagens representanter har, heller enn å etablere en historisk oversikt over denne typen opplysninger som skal være tilgjengelige for allmennheten bakover i tid.

På bakgrunn av den framsatte klagen, har jeg foretatt en fornyet vurdering av [hvorvidt](#) det bør utvises [meroffentlighet](#) i det aktuelle dokumentet [innsynsbegjæringen](#) gjelder, jf. [offentleglova](#) § 11. I meroffentlighetsvurderingen skal det foretas en interesseavveining, hvor det skal vurderes om hensynet til offentlig innsyn veier tyngre enn behovet for unntak.

Etter en samlet vurdering har jeg kommet til at hensynet til offentlighetens behov for innsyn i det aktuelle dokumentet veier tyngre enn behovet for unntak for innsyn. Det er her blant annet hensyntatt at selv om det må kunne legges til grunn at det sentrale hensynet bak registeret er å gi allmennheten innsyn i hvilke økonomiske interesser og verv de til enhver tid sittende stortingsrepresentantene har, og at allmennhetens interesse i innsyn i tidligere registrerte opplysninger dermed må antas å avta over tid, er ikke dette så tungtveiende at innsyn ikke bør gis i det aktuelle dokumentet. Klagen tas med dette til følge.

3. Vedtak

Klage fra Dagens Næringsliv ved Gard [Osterholm](#) på avslag på begjæring om innsyn i sak 2021/3481 – siste versjon av register for stortingsrepresentantenes verv og økonomiske interesser i perioden 2013-2017 – tas til følge. Dokumentet følger vedlagt.

13.6 Liste over domstoler

1	Oslo tingrett
2	Borgarting lagmannsrett
3	Agder lagmannsrett
4	Heggen og Frøland tingrett
5	Eidsivating lagmannsrett
6	Lofoten tingrett
7	Namndal tingrett
8	Trøndelag tingrett
9	Hålogaland lagmannsrett
10	Hordaland tingrett
11	Vesterålen tingrett
12	Helgeland tingrett
13	Øvre Romerike tingrett
14	Follo tingrett
15	Asker og Bærum tingrett
16	Aust-Agder tingrett
17	Vestfold tingrett
18	Romsdal tingrett
19	Moss tingrett
20	Sør-Trøndelag tingrett
21	Kristiansand tingrett
22	Nordmøre tingrett
23	Drammen tingrett
24	Nord-Troms tingrett
25	Aust-Telemark tingrett
26	Ringerike tingrett
27	Gjøvik tingrett
28	Bergen tingrett
29	Sogn og Fjordane tingrett
30	Sunnhordland tingrett
31	Haugaland tingrett
32	Stavanger tingrett
33	Nedre Romerike tingrett
34	Hedmarken tingrett
35	Jæren tingrett
36	Ofoten tingrett
37	Søndre Østfold tingrett
38	Nord-Troms og Senja tingrett
39	Agder tingrett
40	Telemark tingrett
41	Follo og Nordre Østfold tingrett
42	Buskerud tingrett
43	Møre og Romsdal tingrett
44	Sør-Rogaland tingrett
45	Romerike og Glåmdal tingrett
46	Frostating lagmannsrett
47	Salten tingrett
48	Vestre Finmark tingrett
49	Salten og Lofoten tingrett

13.7 Avvist klage på Stortinget

Klage på avgjørelse i klagesak om avslag på innsyn i sak 2017/3554

Klagen gjelder avgjørelse i klagesak om avslag på innsyn.

Begjæringen om innsyn ble opprinnelig avslått av Stortingets administrasjon 13. desember 2021. Etter klage 15. desember 2021 ble avgjørelse i klagesaken truffet av Stortingets direktør 21. desember, hvor klagen ble tatt delvis til følge. Etter § 9 i reglene om rett til innsyn i Stortingets dokumenter kan avslag på innsyn påklages til direktøren når avgjørelsen er truffet av en tjenestemann underordnet direktøren. Avgjørelser truffet av direktøren som klageinstans kan ikke påklages videre. Etter § 9 er det bare avgjørelser truffet av direktøren som første instans som kan påklages til presidentskapet.

Klagen blir etter dette avvist.

13.8 Liste over virksomheter vi har sendt manuelle innsynsbegjæringer til

	A
1	Alle departementer
2	Norad
3	Stortinget
4	Helseilsynet
5	Kriminalomsorgsdirektoratet
6	Landbruksdirektoratet
7	Vegvesenet
8	Mattilsynet
9	Sjøfartsdirektoratet
10	Fiskeridirektoratet
11	Lotteri- og stiftelsestilsynet
12	Helsedirektoratet
13	Nordlandssykehuset
14	Øst politidistrikt
15	Hamar kommune
16	Fredrikstad kommune
17	Agder fylkeskommune
18	Telemark fylkeskommune
19	Bjørnafjorden kommune
20	Sarpsborg kommune
21	Fauske kommune
22	Bodø kommune
23	Høgskolen i Østfold
24	Karmøy kommune
25	Tønsberg kommune
26	Statsforvalteren i Troms og Finmark
27	Statsforvalteren i Trøndelag
28	Riksrevisjonen
29	Nesseby kommune
30	Nordre Follo kommune
31	Helse Nord
32	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap
33	Universitetet i Agder
34	Region Kristiansand
35	Troms og Finmark fylkeskommune
36	Hareid kommune
37	Ålesund kommune
38	Kristiansand kommune
39	Mo i Rana Havn
40	Rana kommune
41	Våler kommune i Viken
42	Våler kommune på Innlandet
43	Åsnes kommune
44	Asker kommune
45	Polithøgskolen
46	Universitetet i Sørøst-Norge
47	Utlendingsdirektoratet
48	Stavanger kommune
49	Utdanningsdirektoratet
50	Oslo kommune
51	Viken fylkeskommune
52	Trondheim kommune
53	Universitetet i tromsø
54	Konfliktrådet
55	Bergen kommune
56	Averøy kommune
57	Grue kommune
58	Sortland kommune
59	Statsforvalteren i Innlandet
60	Ullensvang kommune
61	Møre og Romsdal fylkeskommune
62	Nordland fylkeskommune
63	Askvoll kommune
64	Nye veier
65	Vest-Finmark kommunerevisjon
66	Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet
67	Datatilsynet
68	Sandefjord videregående skole
69	Senja kommune
70	Sykehuset Østfold
71	Harstad kommune
72	Forsvaret
73	Indre Østfold kommune
74	Klagenemnda for offentlige anskaffelser
75	Nasjonal sikkerhetsmyndighet
76	Forsvarsbygg
77	Forsvarsmateriell
78	Høgskolen i Innlandet
79	Miljødirektoratet
80	Eidsvoll kommune
81	Råde kommune
82	Arbeids- og velferdsdirektoratet
83	Statens pensjonskasse
84	Norges vassdrags- og energidirektorat
85	Sivilombudet
86	Steinkjer kommune
87	Froland kommune
88	Steinkjer kommune
89	Froland kommune
90	Skatteetaten
91	Norges Bank